

Valtu Põhikooli hindamisjuhend

Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus.

1. Hindamise alused

1.1.1. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekava ja selle alusel koostatud kooli õppekava nõutavatest teadmistest ja oskustest.

1.1.2. Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.

1.1.3. Kui õpilasele on vastavalt PGS § 18 lähtuvalt koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

2. Hindamise eesmärk

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on

- 1) anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
- 2) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamiseks;
- 5) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma Valtu põhikooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast sihipäraselt osalema õppetegevuses (hoolikalt täitma õppeülesandeid);
- 3) anda tagasisidet õpilase käitumise kohta tunnis ja tunnivälisel ajal kooli territooriumil ja kooli üritustel.

3. Hindamisest teavitamine

3.1. Kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse avalikustab kool avaliku teabe seaduse alusel kooli kodulehel. Hindamisjuhend on avalikustatud kooli kodulehel

<https://www.valtupk.edu.ee/>.

3.2. Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassi- ja aineõpetajad iga trimestri algul.

3.3. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja iga uue õppeaasta algul.

3.4. Hindamisjuhendit tervikuna tutvustab lapsevanematele klassijuhataja klassi lapsevanemate koosolekul.

3.5. Õpilasel on õigus saada teavet (tagasisidet) oma hinnete/hinnangute kohta klassijuhatajalt ja/või aineõpetajalt ja/või eKoolist.

3.6. Protsessihinded märgitakse e-kooli samal päeval, tulemushinded 10 päeva jooksul.

3.7. Lapsevanemad saavad tagasisidet lapse õpitulemuste kohta eKoolist. Kui õpilasel puudub võimalus liituda eKooliga, prindib klassijuhataja talle vajadusel välja hinnetelehe.

3.8. Õpilasi ja nende vanemaid teavitatakse trimestrite õppetulemustest (õpitulemustest) eKooli vahendusel. Õpilased saavad pabertunnistuse I kooliastmes poolaasta lõpus, II ja III kooliastmes õppeaasta lõpus.

4. Hindamise korraldus

4.1. I kooliastmes kasutatakse õpilase teadmiste ja oskuste hindamisel sõnalisi hinnanguid (Lisa 3 - 6).

4.2. Alates II kooliastmest toimub numbriline hindamine viiepallisüsteemis. Õpetaja võib lisada numbrilisele protsessihindele õpiväljundist lähtuva sõnalise tagasiside (Lisa 2).

4.3. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele ning tema arengut.

4.4. Oskusainetes (muusika, kunst, kehaline kasvatus, tööõpetus ja tehnoloogia, käsitöö ja kodundus) arvestatakse õpitulemuste hindamisel riiklikus õppekavas sätestatud tulemuste kõrval ka õpilase individuaalseid võimeid.

4.5. Hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassiõpetajad ja aineõpetajad.

4.6. Trimestri või poolaasta esimese nädala jooksul teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi ning kokkuvõtvate hinnete kujunemise aluse ja kannab vastava teabe e-Kooli päevikusse trimestri või poolaasta esimese õppetunni sisusse. Sellega loob õpetaja õpilaste vanematele võimaluse teabega tutvumiseks.

4.7. Õppeaine õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (ulatuslike tööde) aeg kooskõlastatakse teiste õppeainete õpetajatega ja fikseeritakse e-koolis vähemalt 5 õppepäeva enne ulatusliku töö toimumist. Ulatuslikuks tööks nimetatakse tööd, mis hõlmab enam kui ühe tunni materjali või mille ettevalmistamine võtab õpilaselt aega rohkem kui tavapärase kodutöö (nt kontrolltöö, kohustusliku kirjanduse lugemiskontroll, etteütlus, jms). Jooksva hindamise (tunnikontrolli, lugemistesti, hindelise tunnitöö vms) toimumist ei pea ette teatama (Lisa 1).

4.8. Ühes õppepäevas tohib läbi viia ühe ulatusliku töö, nädalas kuni 3 ulatuslikku tööd (eelnevalt fikseeritud e-koolis).

4.9. Kui suulist vastust, esitust, kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga "puudulik" või "nõrk" või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamine või järeltöö toimub 15 õppepäeva jooksul hinde teatavaks tegemise päevast kokkuleppel aineõpetajaga. Õpilase haiguse või põhjusega puudumise korral võib kokkuleppel õpetajaga toimuda järelevastamine ka hiljem. Põhjendatud juhul ja kokkuleppel aineõpetajaga võib järeltööd sooritada mitu korda. Pärast järelevastamist arvestatakse kokkuvõtva hinde panekul ainult viimast hinnet. Ühes trimestris saadud puudulikkude hinnet ei kanta ümber järgmisse trimestrisse.

4.10. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, õpiabi väljaspool õppetunde. Vajadusel kehtestatakse õpilasele klassijuhataja, aineõpetajate ja tugistruktuuride koostöös individuaalne järeltööde ja õpiabi ajakava.

4.11. Kui õpilane kasutab hindelise töö ajal või hindamisel kõrvalist abi või kirjutab maha, võib aineõpetaja hinnata vastavat suulist, kirjalikku või praktilist tööd hindegaga "nõrk".

4.12. Märge "T" tähistab eKoolis tegemata ja pooleli jäänud tööd, mis tuleb sooritada õpetajaga kokku lepitud ajal kuni kümne õppepäeva jooksul alates märke "T" eKooli kandmisest.

4.13. III kooliastmes teeb õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö. Töö teema fikseeritakse I trimestri lõpuks. Loovtöö nõuded, läbiviimise tingimused ja kord on esitatud kooli kodulehel. Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.

5. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

5.1. I kooliastme õpilastele antakse poolaasta ja õppeaasta lõpus sõnalised hinnangud.

5.2. II ja III kooliastme õpilaste kokkuvõtivateks hinneteks on õppeaine numbriline trimestri- ja aastahinne.

5.2.3. Hindamise vormid ja meetodid valib õpetaja, lähtudes õppeaine spetsiifikast (nt suuline vastamine, tunnikontroll, kontrolltöö, arvestus, uurimus, referaat, loovtöö, projekt, praktiline töö, kodutöö, tunniaktiivsus, vihiku või töövihiku hinne jne).

5.2.4. Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpus selle perioodi jooksul saadud hinnete alusel. Kokkuvõttev hinne ei ole hinnete aritmeetiline keskmine; õpetaja tutvustab trimestri alguses õpilastele tööde osatähtsust.

5.2.5. Õpilasele, kelle trimestrihinne on "puudulik" või "nõrk" või on jäetud hinne välja panemata, koostab aineõpetaja selles õppeaines individuaalse õpiabikava, et aidata omandada nõutavaid teadmisi ja oskusi. Õpilasele määratakse täiendav töö kokkuleppel aineõpetajaga ja/või mõni muu tugisüsteem (logopeediline abi, õpiabi), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

5.2.6. Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud õppenõukogu kehtestatud aja jooksul võimalust järele vastata, hinnatakse trimestrit hindega "puudulik".

5.2.7. Aastahinne pannakse välja õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.

5.2.8. Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

5.2.9. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

6. Hinded viiepallisüsteemis

6.1. Hindega "5" ("väga hea") hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust,

hinnatakse õpitulemust hindegaga "5", kui õpilane on saanud 90-100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

6.2. Hindegaga "4" ("hea") hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga "4", kui õpilane on saanud 75-89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

6.3. Hindegaga "3" ("rahuldav") hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga "3", kui õpilane on saanud 50-74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

6.4. Hindegaga "2" ("puudulik") hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga "2", kui õpilane on saanud 20-49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

6.5. Hindegaga "1" ("nõrk") hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga "1", kui õpilane on saanud 0-19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

7. Käitumise ja hoolsuse hindamine

7.1. Põhikooli I kooliastmes hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust sõnaliselt poolaasta ja õppeaasta lõpus, alates II kooliastmest hinnetega „väga hea“, "hea", "rahuldav" ja "mitterahuldav" iga trimestri ja kokkuvõtvalt kooliaasta lõpus.

7.2. Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse eKooli ja klassitunnistusele.

7.3. Käitumise ja hoolsuse hinde üle otsustab klassijuhataja, tuginedes aineõpetajate vastavatele ettepanekutele eKoolis. Tähelepanekud õpilase käitumise ja hoolsuse kohta fikseeritakse eKoolis. Käitumis- ja hoolsushinde väljapanekul arvestatakse klassijuhataja, aineõpetajate, kaasõpilaste ja teiste kooli töötajate arvamust ja hinnangut.

7.4. Õpilase käitumise hindamise aluseks on üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormid ning kooli kodukorra täitmine, sh üldine korrektsus (nt välimus, riietus), käitumiskultuur (sh verbaalne viisakus), suhtlemiskultuur (sh õpilaste omavaheline suhtlemine), koolikohustuse täitmine, hilinemine (nii õppeülesannete kui ka muude ülesannete täitmine), ebaausus

(valetamine, võltsimine, vargus), käitumine tunnis ja kaasatöötamine, käitumine väljaspool tunde (kooli territooriumil, koolipeol, väljasõidul), kooli vara hoidmine.

7.5. Käitumise hindamise kirjeldus

7.5.1. Hindega „väga hea“ hinnatakse õpilast, kellel üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid järjepidevalt. Ilmutab omapoolset aktiivset positiivset omaalgatust.

7.5.2. Hindega "hea" hinnatakse õpilast, kes järgib enamasti üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

7.5.3. Hindega "rahuldav" hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täidab osaliselt kooli kodukorra nõudeid, kuid on esinenud eksimusi.

7.5.4. Hindega "mitterahuldav" hinnatakse õpilast, kes korduvalt ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.

7.5.5. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

7.6. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel. Hoolsuse hinnet mõjutavad järgmised tegurid:

- püüdlikkus tunnis töötamisel;
- võimetele vastav õppimine;
- koduste õppeülesannete tegemine;
- õppevahendite olemasolu;
- õppevahendite korrashoid;
- töökeskkonna korrashoid;
- kokkulepetest kinnipidamine.

7.6.1. Hindega „väga hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel ning viib alustatud töö lõpuni.

7.6.2. Hindega "hea" hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab

omaalgatust ja viib alustatud tööd lõpuni. Vajalikud õppevahendid puuduvad üksikutel kordadel ja/või nende korrashoius esineb üksikuid puudujääke.

7.6.3. Hindega "rahuldav" hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel ega õpi oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt. Vajalikud õppevahendid puuduvad tihti ja/või nende korrashoius esineb tõsisemaid puudujääke, aeg-ajalt jätab täitmata oma koduse ülesanded.

7.6.4. Hindega "mitterahuldav" hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

8. Õpilase järgmise klassi üleviimine, täiendav õppetöö, klassikursuse kordamine

8.1. Otsustamine

8.1.1. Õpilase järgmise klassi üleviimise, täiendavale õppetööle või klassikursust kordama jätmise otsustab kooli õppenõukogu aastahinnete alusel.

8.1.2. Täiendavale õppetööle jäetud õpilase järgmise klassi üleviimine otsustatakse pärast täiendavat õppetööd.

8.1.3. Õpilase üleviimine järgmise klassi või klassikursust kordama jätmise otsustatakse hiljemalt 31. augustiks.

8.1.4. Õppenõukogu võib põhjendatud otsusega jätta klassikursust kordama 1. klassi õpilase, kellel kooli alguseks puudus koolivalmidus ja kes ei suuda esimese õppeaasta jooksul omandada õppekavas ettenähtud teadmisi ja oskusi kaasates otsustusprotsessi õpilase vanema või seadusliku esindaja.

8.1.5. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ ning täiendav õppetöö ja rakendatud tugisüsteemid ei ole tulemusi andnud. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja.

8.2. Üleviimine õppeperioodi lõpul

8.2.1. Põhikooli 1.-8.õpilased, kes on täitnud kooli õppekava nõuded ja kelle aastahinne on kõigis õppeainetes vähemalt "rahuldav", viiakse õppeperioodi lõpul üle järgmise klassi.

8.2.2. Põhikooli õpilased, kelle käitumise aastahinne on "mitterahuldav", viiakse rahuldava õppeedukuse korral üle järgmisse klassi.

8.3. Täiendava õppetöö olemus

8.3.1. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane selleks, et ta saavutaks õppekavas nõutavad õpitulemused. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane pärast õppeperioodi lõppu 5-10 õppepäevaks õppenõukogu otsusega määratud ajal kuni 31. augustini. Õpilasele koostatakse tunniplaan, õppepäeva pikkus on kuni viis õppetundi.

8.3.2. Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid ainevaldkonnas, milles tema teadmised ja oskused ei vasta õppekavale ja on hinnatud mitterahuldavaks. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Hinne kantakse eKooli. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse ning fikseeritakse e-koolis.

8.4. Täiendavale õppetööle jätmine

8.4.1. Täiendavale õppetööle jäetakse 1.–8. klassi õpilane, kellele õppeainetes tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“. Nendes ainetes aastahinnet välja ei panda.

8.4.2. Täiendavale õppetööle jäetud õpilase aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö sooritamist ja tema üleviimise järgmisesse klassi otsustab kooli õppenõukogu hiljemalt 31. augustiks.

8.4.3. Pärast täiendava õppetöö mittesooritamist otsustab kooli õppenõukogu õpilase üleviimise järgmisesse klassi.

8.5. Põhikooli lõpetamine

8.5.1. Põhikooli lõpetamiseks sooritab õpilane haridusministeeriumi poolt kinnitatud lõpueksamid.

8.5.2. 9. klassi õpilastele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

8.5.3. Õpilasele, kes sooritab vähemalt hindele „rahuldav“ aastahinded ja lõpueksamid, väljastatakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus.

8.5.4. Täiendavale õppetööle ja järeleksamitele jäetud õpilastele väljastatakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus pärast võlgnevuste likvideerimist.

8.5.5. Lapsevanema nõusolekul on õppenõukogul võimalik väljastada põhikooli lõputunnistus mitterahuldavate aasta- ja eksamihinnetega vastavalt (RÕK, § 23).

8.5.6. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

9. Hinde vaidlustamine

9.1. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus vaidlustada hinnanguid ja hindeid kümne õppepäeva jooksul pärast hinnangu või hinde fikseerimist e-koolis, pöördudes kõigepealt aineõpetaja poole, seejärel vajadusel kooli õppealajuhataja või direktori poole, esitades kirjaliku taotluse koos põhjendusega.

9.2. Hoolsuse ja käitumise hinde vaidlustamisel tuleb pöörduda kõigepealt klassijuhataja poole, seejärel vajadusel kooli õppealajuhataja või direktori poole, esitades kirjaliku taotluse koos põhjendusega kümne õppepäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist.

9.3. Kooli direktor teeb vaidlustatud hinde osas otsuse, konsulteerides aineõpetaja ja/või klassijuhatajaga, ning teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie õppepäeva jooksul.

Lisa 1

Tunnikontroll

Õpetajal on õigus nõuda mõne tunnikontrolli puhul ka järelevastamist.

- ei hõlma rohkem kui ühe-kahe teema materjali ja kestab kuni 20 minutit;
- kursuse jooksul tehtavate tunnikontrollide arv ei ole piiratud ja seda ei pea eelnevalt õpilastega kokku leppima;
- tunnikontroll(id) ja kontrolltöö võivad toimuda samal päeval.

Kontrolltöö

- Materjal hõlmab ühe tervikliku ja ulatuslikuma aineosa. Kontrolltööks on antud kordamisküsimused, pidepunktid vms õpetajapoolne juhendamine.
- Toimumisaja(d) fikseerib õpetaja tööplaanis, kontrolltööde graafikus e-koolis ning teatab õpilastele iga trimestri algul.
- Töö on koostatud arvestusega, et selle tegemiseks kulub õpilasel maksimaalselt 45 minutit.
- Ühes koolipäevas on lubatud klassil läbi viia 1 kontrolltöö (fikseeritud e-kooli kontrolltööde graafikus) ja nädalas mitte rohkem kui 3.

Lisa 2

eKoolis kasutatavad märgid

5, VH (väga hea) - 90-100%

4, H (hea) - 75-89%

3, R (rahuldav) - 50-74%

2 (puudulik) - 20-49%

1 (nõrk) - 0-19%

T - esitamata töö, tegemata töö, poolik töö

MR - mitterahuldav

MA - mittearvestatud

A - arvestatud

* - sõnaline hinnang

+ - hiline mine

H - haige, arsti juures

K - puudumine kodustel põhjustel

L - lubatud puudumine, kooli esindamine

P - põhjuseeta puudumine

V - vabastatud

X - põhjusega puudumine

- - põhjus teadmata

VT - osales veebitunnis

Lisa 3

1. KLASSI ÕPITULEMUSED

EESTI KEEL

Õpitulemused	Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<i>Suuline keelekasutus</i>			
Eristab häälikuid (asukoht ja järjekorda sõnas), täishääliku pikkusi	Eristab häälikute asukohta ja järjekorda sõnas ning täishääliku pikkusi juhendamisel	Eristab häälikute asukohta ja järjekorda sõnas ning täishääliku pikkusi kasutades näitlikke abivahendeid	Eristab häälikute asukohta ja järjekorda sõnas ning täishääliku pikkusi iseseisvalt
Kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu	Kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause/jutu sisu suunaval toel	Kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause/jutu sisu näitlike abivahendite (nt pildiseeria) toel	Kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause/jutu sisu iseseisvalt
Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid	Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist üksikuid õpetaja suunamisel	Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid	Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mitmeid erinevaid
Väljendab end suhtlusolukordades	Tuleb toime lihtsamates suhtlusolukordades	Väljendab end suhtlusolukordades	Väljendab end suhtlusolukordades

arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab		arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab	(palumine, küsimine, tänamine, vabandamine) arusaadavalt, ladusalt ja spontaanselt
Jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust	Jutustab suunavate küsimuste toel, õpetaja/kaaslase abiga kuuldust, nähtust ja loetust	Jutustab suunavate küsimuste toel ja näitlike abivahendeid (nt pildiseeria või – kava) kasutades kuuldust, nähtust ja loetust	Jutustab iseseisvalt suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust ja loetust
Koostab pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu	Koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu	Koostab märksõnade abil pildiseeria või abistavate küsimuste/kavapunkti toel suulise jutu	Koostab iseseisvalt pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu
Esitab luuletust peast	Esitab luuletust peast rohkete vigadega, väheilmekalt	Esitab luuletust peast	Esitab luuletust peast ilmekalt ja veatult
<i>Lugemine</i>			
Tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti ladusalt, loeb raskemaid sõnu aeglasemas tempos	Tunneb õpetaja abiga hääliktähelist vastavust, loeb õpitud teksti tehes üksikuid vigu. Raskemate sõnade lugemisel kasutab õpetaja suunavat abi	Tunneb üldjuhul häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti õigesti ja selgelt. Raskemate sõnade lugemisel kasutab õpetaja suunavat abi	Tunneb iseseisvalt häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja ilmekalt. Raskemate sõnade lugemisel on suuteline ise oma vigu märkama ja parandama

Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes	Loeb nii häälega kui ka endamisi, teksti mõistmisel vajab abi	Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes	Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja ilmekalt ning teksti mõistes
Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud	Vastab kõrvalise abiga teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud	Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud	Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud ja ka küsimustele, mille vastused on palast tuletatavad
Mõtleb loole alguse ja lõpu	Mõtleb abiga loole alguse ja lõpu	Mõtleb loole alguse ja lõpu abimaterjale (nt küsimused) kasutades	Mõtleb iseseisvalt ja loovalt loole alguse ja lõpu
On lugenud soovitatud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)	On lugenud mõnda soovitatud lasteraamatut, nimetab nende pealkirju, annab loetule üldise hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)	On lugenud mõnda soovitatud lasteraamatut, nimetab nende pealkirju annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)	On lugenud kõiki soovitatud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, annab loetule põhjalikult põhjendatud emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)
<i>Kirjutamine</i>			
Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri	Kasutab osaliselt õigeid kirjutamisvõtteid, kirjutab väikesi	Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri	Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti ühtlase kaldega ja seostab õigesti.

kirjätähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse	ja suuri kirjätähti osaliselt valede tähekujudega või seostab valesti. Kirjakalle ebaühtlane.	kirjätähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse.	
Täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, vihikus paigutab teksti nõuetekohaselt	Täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut tehes vigu, vihikus eksimused teksti paigutamisel	Täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, vihikus paigutab teksti nõuetekohaselt	Täidab iseseisvalt tahvlinäidise järgi õpilaspäevikut, vihikus paigutab teksti nõuetekohaselt
Koostab kutse	Koostab näidise järgi ja õpetaja suunaval toel kutse	Koostab näidise järgi kutse	Koostab iseseisvalt ja loovalt kutse
Eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset.	Eristab abiga häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset.	Eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset.	Oskab selgitada tähe ja hääliku erinevust, oskab nimetada täis- ja kaashäälikuid, teab seost sõna ja lause mõiste vahel.
Kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i> .	Teeb omasõnade algusesse <i>k, p, t</i> kirjutamisel rohkesti vigu.	Kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i> .	Kirjutab alati omasõnade algusesse <i>k, p, t</i> .
Kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid.	Eksib lühemate (kuni 2-silbiliste) sõnade ja lausete kirjutamisel korduvalt.	Kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid.	Kirjutab õigesti lühemaid (2- kuni 3-silbilisi) sõnu ja lauseid.
Teab, et lause võib lõppeda	Teab, et lause võib lõppeda punkti, küsi- või hüüumärgiga,	Teab, et lause võib lõppeda punkti, küsi- või hüüumärgiga.	Teab, et lause võib lõppeda punkti, küsi- või

punkti, küsi-või hüüumärgiga.	esineb mitmeid eksimusi.		hüüumärgiga ja oskab neid kirjas õigesti kasutada.
Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte	Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte, kuid esineb raskusi reegli rakendamisel kirjatöodes	Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte	Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte ning rakendab reeglit ka kirjatöodes

MATEMAATIKA

Õpitulemused	Algtase	Keskstase	Kõrgtase
Arvutamine			
Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 –100.	Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 –100 abiga.	Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 –100.	Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 –100 iseseisvalt.
Loeb ja kirjutab järgarve.	Loeb ja kirjutab järgarve abiga.	Loeb ja kirjutab järgarve.	Loeb ja kirjutab järgarve veatult.
Liidab ja lahutab peast arve 20 piires.	Liidab ja lahutab peast arve 20 piires, teeb vigu.	Liidab ja lahutab peast arve 20 piires.	Liidab ja lahutab peast arve 20 piires veatult.
Määrab üheliste ja kümneliste asukoha kahekohalises arvus.	Esineb eksimusi üheliste ja kümneliste asukoha määramisel kahekohalises arvus.	Määrab üheliste ja kümneliste asukoha kahekohalises arvus.	Määrab iseseisvalt üheliste ja kümneliste asukoha kahekohalises arvus veatult.

Liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires.	Liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires, aga esineb eksimusi.	Liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires.	Liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires veatult.
Leiab võrdustes puuduva arvu proovimise teel.	Leiab abiga võrdustes puuduva arvu proovimise teel.	Leiab võrdustes puuduva arvu proovimise teel.	Leiab iseseisvalt võrdustes puuduva arvu veatult.
Mõõtmise ja tekstülesanded			
Kasutab õpitud mõõtühikuid, kirjeldab mõõtühikute suurust endale tuttavate suuruste kaudu.	Kasutab õpitud mõõtühikuid, kirjeldab mõõtühikute suurust endale tuttavate suuruste kaudu juhendamisel.	Kasutab mõõtes õpitud mõõtühikuid, kirjeldab mõõtühikute suurust endale tuttavate suuruste kaudu.	Kasutab mõõtes sobivaid mõõtühikuid, kirjeldab mõõtühikute suurust veatult.
Lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid; püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesannetes.	Lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid õpetaja abiga.	Lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid, püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesannetes.	Lahendab iseseisvalt ühetehtelisi tekstülesandeid, püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesannetes veatult.
Geomeetrilised kujundid			
Eristab sirget kõverjoonest, joonestab, mõõdab ja märgistab joonlaua abil sirglõiku.	Eristab sirget kõverjoonest, mõõdab, joonestab ja märgistab joonlaua abil sirglõiku juhendamisel.	Eristab sirget kõverjoonest, joonestab, mõõdab ja märgistab joonlaua abil sirglõiku.	Eristab sirget kõverjoonest, joonestab, mõõdab ja märgistab joonlaua abil sirglõiku veatult.

Eristab ruutu, ristkülikut ja kolmnurka teistest kujunditest; näitab nende tippe, külgi ja nurki; eristab ringe teistest kujunditest.	Eristab lihtsamaid tasandilisi kujundeid.	Eristab ruutu, ristkülikut ja kolmnurka teistest kujunditest; näitab nende tippe, külgi ja nurki; eristab ringe teistest kujunditest.	Eristab ruutu, ristkülikut ja kolmnurka teistest kujunditest; näitab nende tippe, külgi ja nurki; eristab ringe teistest kujunditest, oskab neid sobivate abivahenditega joonestada, leiab ümbritsevast õpitud tasandilisi kujundeid.
Eristab kuupi, risttahukat, kera ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest.	Eristab lihtsamaid ruumilisi kujundeid.	Eristab kuupi, risttahukat, kera ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest.	Eristab kuupi, risttahukat, kera ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest, leiab ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid.
Rühmitab geomeetrilisi kujundeid nende ühiste tunnuste alusel.	Rühmitab abiga geomeetrilisi kujundeid.	Rühmitab geomeetrilisi kujundeid nende ühiste tunnuste alusel.	Rühmitab geomeetrilisi kujundeid nende ühiste tunnuste alusel, oskab põhjendada.

TEHNOLOOGIA/KUNSTIÕPETUS

Õpetuse eesmärgid

Õpilane: omandab vajalikud oskused igapäevaeluks; kogeb eneseteostuse võimalusi käelise tegevuse kaudu, arendab loovust, esteetilist maitset; õpib tundma ja valima sobivaid töövõtteid, olema säästlik; arendab vastutustunnet, täpsust, püsivust, töökultuuri.

Õpitulemused

Õpilane: oskab käsitseda materjale, vahendeid, tehnikaid loomingulises eneseväljenduseks; oskab kujutada figuure liikumisasendis; hoiab korras oma õppevahendeid ja töökohta.

Õppesisu: paberi rebimine, lõikamine, voltimine, liimimine; voolimine; paberitööde kaunistamine; eelpiste; paelte ja nõõride punumine.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja: tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni; kasutab erinevaid joonistamise, maalimise töövõtteid ning tehnikaid; seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid; kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

LOODUSÕPETUS

Õppesisu	Taotletavad õppetulemused
Mina, inimese meeled ja avastamine Inimese meeled ja avastamine Värvid looduses Meelte kasutamine mängulises ja uurimuslikus tegevuses Elus ja eluta Tunnused Elus- ja eluta looduse objektide rühmitamine Asjad Liikumine ja toitumine. Terve ja puhas keha	Teab erinevaid omadusi; oskab oma meelte abil omadusi määrata; teab, et taimed, loomad ja seened on elusolendid; teab nimetada elusa ja eluta looduse objekte ja nende omadusi; viib läbi lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid; oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult; teab, et on olemas looduslikud ja inimese tehtud asjad ning materjalid; kirjeldab looduslikke ja tehnilikke objekte erinevate meeltega saadud teabe alusel; sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi; eristab tahkeid ja vedelaid aineid ning omab ohutunnet tundmatute ainete vastu; eristab inimese valmistatud looduslikust; tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgelt loovust ja fantaasiat; märkab looduse ilu ja erilisust, väärtustab oma kodukoha elurikkust ja maastikulist mitmekesisust;

	<p>väärtustab maailma tunnetamist oma meelte kaudu; tunneb rõõmu looduses viibimisest; väärtustab nii looduslikku kui inimese loodut ning suhtub neisse säästvalt; väärtustab enda ja teiste tööd; kirjeldab oma välimust, huve ja tegevusi, mida talle meeldib teha; eristab sootunnuseid; nimetab, mille poolest ta sarnaneb teistega ja erineb teistest; väärtustab iseennast ja teisi; mõistab viisaka käitumise vajalikkust.</p>
<p>Aastaajad</p> <p>Aastaaegade vaheldumine looduses seoses soojuse ja valguse muutustega.</p> <p>Sügis linnas ja maal.</p> <p>Mets ja puud.</p> <p>Seened.</p> <p>Marjad.</p> <p>Aed.</p> <p>Loomad.</p> <p>Loomad valmistuvad talveks.</p> <p>Talv ja linnud talvel.</p> <p>Kevad ja linnud kevadel.</p> <p>Päev ja öö.</p> <p>Päikesesüsteem.</p> <p>Vesi ja õhk.</p> <p>Suvi ja ilm.</p>	<p>Teab, et looduses aset leiduvad muutused sõltuvalt aastaaegadest ning valgusest ja soojusest; märkab muutusi looduses ja seostab neid aastaaegade vaheldumisega, kirjeldab aastaajalisi muutusi (kõnes, kirjas, joonistades); toob näiteid looduses toimuvate aastaajaliste muutuste tähtsusest inimese elus; teeb lihtsamaid loodusvaatlusi - kannab vaatlusinfo; tabelisse, jutustab vaatlusinfo/tabeli põhjal ilma muutumisest; teeb soojuse ja valguse peegeldumise kohta katseid, sõnastab järeldused; oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest; teab, et elusolendite mitmekesisus ja aktiivsus sõltub aastaaegadest; toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaaegadel; oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult; tunneb kodu- ja kooliümbrust, teab kodu- ja kooliümbruse tüüpilisemaid taimi ja loomi; vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid; oskab vaadelda, nimetada, rühmitada ja kirjeldada kodukoha, kooliümbruse elusa ja eluta looduse objekte; oskab käituda</p>

	<p>veekogudel; teab tuntumaid kodukoha/kooliümbruse vaatamisväärsusi; mõistab, et aastaajalised muutused mõjutavad tema enda ja teiste elu; tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu; liigub looduses turvaliselt kahjustamata loodusväärtusi ja iseennast, järgib koostegutsemise reegleid; tunneb huvi oma kodukoha, inimeste /ajaloo /looduse vastu; hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi.</p>
<p>Mina ja minu pere, elukoht ja elukeskkond</p> <p>Perekond. Erinevad pered. Vanavanemad ja teised sugulased. Pereliikmete tegevus ja rollid. Vanemate ja teiste inimeste töö. Kodused tööd. Abivalmidus, kohuse- ja vastutustunne. Kodu traditsioonid. Koduümbrus. Naabrid ja naabruskond. Võõras ümbrus ja võõraga kaasaminek. Ohud kodus ja koduümbruses. Eesti – minu kodumaa. Kodukoht. Eesti rikkus. Rahvakalendri tähtpäevad. Oma kooli tavad ja kombed. Eesti rahva tavad ja kombed.</p>	<p>Kirjeldab, mille poolest perekonnad erinevad ja sarnanevad; väärtustab üksteise abistamist ja arvestamist peres; teab oma kohustusi peres; selgitab lähemaid sugulussuhteid; kirjeldab pereliikmete erinevaid rolle kodus; teab inimeste erinevaid töid ja töökohti; kirjeldab ja eristab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes; jutustab oma pere traditsioonidest; oskab tänaval käituda ning ületada sõiduteed ohutult; kirjeldab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti; väärtustab pere ja kodu; mõistab, et aastaajalised muutused mõjutavad tema enda ja teiste elu;</p> <p>Tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu; liigub looduses turvaliselt kahjustamata loodusväärtusi ja iseennast, järgib koostegutsemise reegleid; tunneb huvi oma kodukoha, inimeste /ajaloo/looduse vastu; hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi.</p>

KEHALINE KASVATUS

I kooliastmes hinnatakse õpilaste tegevust tundides (aktiivsus, kaasatöötamine, püüdlikkus, reeglite, hügieeni- ja ohutusnõuete järgimine jm). Õpitulemustena esitatud liigutusoskusi hinnates arvestatakse nii saavutatud taset kui ka tööd, mida õpilased tegid tegevuse/harjutuse omandamiseks.

Võimlemine, akrobaatika: Oskab täita rivi- ja korraharjutusi; oskab sooritada tirelit ette ja turiseisu; oskab hüpelda hüpitsa tiirutamisega ette.

Jooks, visked: Omandab jooksuasendi; oskab alustada ja lõpetada jooksu; oskab palli hoieta.

Talialad: Teab ohutusreegleid kelgutamisel nõlval.

Tantsuline liikumine: Oskab kõnni-, külg-, hüpak-, galopp ja lõppsammu; teab ja tantsib Eesti traditsioonilisi laulumänge paarilise valimisega.

Mängud: Harjutab aktiivselt kehalise kasvatus tundides; oskab iseseisvalt ja koos kaaslastega ohutult mängida liikumismänge; tahab õppida uusi kehalisi harjutusi ja liikumisviise.

MUUSIKAÕPETUS

Laulmine: Õpilane laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksinda, koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust; mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (JO-MI-SO-RA astmeid); laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, eesti ja teiste rahvaste rahvaviise; laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaule „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“, „Kevadpidu“.

Pillimäng: Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des; on tutvunud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid jõukohaselt musitseerides.

Muusikaline liikumine: Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust omaloomingu ja vaba liikumise kaudu; tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming: Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusikaline kuulamine ja muusikalugu: On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); eristab kuuldeliselt

laulu ja pillimuusikat; eristab kuuldeliselt kiiret ja aeglast, kõrget ning madalat muusikat; kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades enda ja õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus: Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida; mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor, luuletaja, muusikapala, salm, refrään, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng, rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat.

Õppekäigud, sh. interneti vahendusel külastatud kontserdid; õpilane avaldab kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

LISA 4

2.KLASSI ÕPITULEMUSED

EESTI KEEL

Õpitulemused	Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<i>Suuline keelekasutus</i>			
Eristab sõnades häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikuid (suluta ja sulghäälikuid) ja nende pikkusi	Tunneb täishäälikuid ja kaashäälikuid ning teab, et neil on 3 pikkust. Teeb täishääliku ja suluta kaashääliku pikkuste muutmisel ja määramisel vigu	Tunneb täishäälikuid ja kaashäälikuid ning teab, et neil on 3 pikkust ning teeb üksikuid vigu täishääliku ja suluta kaashääliku pikkuste muutmisel ja määramisel	Tunneb täishäälikuid ja suluta kaashäälikuid ning teab, et neil on 3 pikkust ning muudab ja määrab üldjuhul õigesti nende pikkust
Kuulab õpetaja ja kaaslase eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja juhendamisel.	Saab õpetaja ja kaaslase eakohasest kuulnud tekstist aru lisaselgituste abil.	Saab õpetaja ja kaaslase eakohasest kuulnud tekstist aru, enamasti taipab peamist sõnumit ja üksikasju.	Saab õpetaja ja kaaslase eakohasest kuulnud tekstist aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju.
Tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna.	Tunneb suunamisel ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna.	Tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna.	Oskab välja tuua jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna peamised tunnused.

<p>Suudab kuulata kaaslaste lugemist/jutustamist ja vastata küsimustele või esitada küsimusi kaaslasele</p>	<p>Suudab kuulata kaaslaste lugemist/jutustamist ja vastata ning koostada lihtsamaid küsimusi õpetaja abiga</p>	<p>Suudab kuulata kaaslaste lugemist/jutustamist ja vastata esitatud lihtsamatele küsimustele teksti abil ning koostada küsimusi etteantud teksti põhjal</p>	<p>Suudab kuulata kaaslaste lugemist/jutustamist ja iseseisvalt vastata küsimustele (ka tekstiga otseselt mitte seotud küsimustele) või esitada küsimusi kaaslasele</p>
<p>Väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust.</p>	<p>Väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust õpetaja juhendamisel.</p>	<p>Väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust.</p>	<p>Väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; avaldab arvamust loetu või kogetu kohta.</p>
<p>Tunneb ära jutu, kahekõne, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna.</p>	<p>Tunneb suunamisel ära jutu, kahekõne, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna.</p>	<p>Tunneb ära jutu, kahekõne, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna.</p>	<p>Oskab välja tuua jutu, kahekõne, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna peamised tunnused.</p>
<p>Koostab suulise jutu</p>	<p>Koostab kaaslase/õpetaja abiga ning abivahendite (nt pildiseeria) toel suulise jutu</p>	<p>Koostab kaaslase/õpetaja suunavate küsimuste toel suulise jutu</p>	<p>Koostab iseseisvalt suulise jutu</p>

Esitab luuletust peast	Esitab luuletust peast rohkete vigadega, väheilmekalt	Esitab luuletust peast ilmekalt, tehes üksikuid vigu või veatult, vähese ilmekusega	Esitab luuletust peast ilmekalt ja veatult
Suudab kodus õpitud pala jutustada	Suudab kodus õpitud pala etteantud kava põhjal jutustada ning vastata küsimustele õpetaja abiga	Suudab kodus õpitud pala etteantud kava põhjal jutustada ning vastata küsimustele	Suudab kodus õpitud pala iseseisvalt jutustada ning vastata küsimustele
Suudab jälgida kaaslase loetavat teksti ja märgata seal esinevaid vigu	Suudab jälgida kaaslase loetavat teksti ja märgata seal suuremaid üksikuid esinevaid vigu	Suudab jälgida kaaslase loetavat teksti ja märgata seal peaaegu kõiki vigu	Suudab jälgida kaaslase loetavat teksti ja märgata seal esinevaid vigu
<i>Lugemine</i>			
Loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladiusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu.	Loeb õpitud teksti mitmete vigadega, lugemistempo on kõnetempost märgatavalt aeglasem, ei paranda või parandab osaliselt oma lugemisvigu, intonatsioon ei väljenda loetava sisu.	Loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladiusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu.	Loeb õpitud teksti õigesti, ladiusalt, parandab ise oma lugemisvigu, intonatsioon väljendab loetava sisu.
Mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu.	Mõistab häälega või endamisi loetud teksti sisu osaliselt, vajab õpetajapoolseid suunavaid küsimusi.	Mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu.	Mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu, seda ka pikemate tekstide puhul, milles esineb

			üksikuid õpilasele võõraid sõnu.
Vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele.	Vastab teemakohastele küsimustele õpetaja abiga.	Vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele.	Vastab teemakohastele (ka tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele.
On lugenud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, autoreid ja tegelasi, annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi.	On lugenud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, autoreid ja tegelasi, annab edasi loetu sisu õpetaja suunavate küsimuste toel.	On lugenud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, autoreid ja tegelasi, annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi.	On lugenud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, autoreid ja tegelasi, annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi.
<i>Kirjutamine</i>			
Kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid.	Kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti osaliselt valede tähekujudega või seostab valesti. Kirjakalle ebaühtlane.	Kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid.	Kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid ühtlase kaldega.
Teostab ära kirja, täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja vormistab tööd, varustab töö kuupäevaga.	Teostab ära kirja tehes vigu, täidab õpilaspäevikut ja vormistab tööd õpetaja abiga.	Teostab ära kirja, täidab õpilaspäevikut ja vormistab tööd, varustab töö kuupäevaga.	Teostab ära kirja veatult, täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja vormistab tööd korrektselt, varustab töö kuupäevaga.

Mõistab enda, õpetaja ja kaaslase käekirjalist teksti.	Mõistab vigadega enda, õpetaja ja kaaslase käekirjalist teksti.	Mõistab mõningate vigadega enda, õpetaja ja kaaslase käekirjalist teksti.	Mõistab enda, õpetaja ja kaaslase käekirjalist teksti
Koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate.	Koostab kutse, õnnitluse ja teate õpetaja individuaalsel juhendamisel.	Koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate.	Koostab kutse, õnnitluse ja teate.
Alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti, hüüu- või küsimärgiga tehes üksikuid vigu.	Alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti, hüüu- või küsimärgiga tehes vigu.	Alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti, hüüu- või küsimärgiga tehes üksikuid vigu.	Alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti, hüüuvõi küsimärgiga.
Oskab kasutada sõnastikku.	Oskab kasutada sõnastikku õpetaja abiga.	Oskab kasutada sõnastikku etteantud tähestiku toel.	Oskab iseseisvalt kasutada sõnastikku.
Teab ja leiab vastand- ja samatähenduslikke ning riimuvaid sõnu.	Teab, et on sama tähendusega või vastandtähendusega ja riimuvaid sõnu ja nimetab neid õpetaja suunamisel.	Teab ja leiab õpetaja abiga vastand- ja samatähendusega ja riimuvaid sõnu.	Teab, et on sama- ja vastandtähendusega, riimuvaid sõnu, oskab neid leida ja kasutada.
Oskab loetu põhjal koostada kava või joonistada pildiseeriat.	Oskab loetu põhjal õpetaja abiga koostada kava või joonistada pildiseeriat.	Oskab loetu põhjal suunavate küsimuste toel koostada kava või joonistada pildiseeriat.	Oskab loetu põhjal koostada kava või joonistada pildiseeriat.
Oskab koostada loetu põhjal märksõnaskeemi	Oskab koostada loetu põhjal õpetaja abiga märksõnaskeemi	Oskab koostada loetu põhjal näidise järgi märksõnaskeemi	Oskab koostada loetu põhjal märksõnaskeemi

Oskab luua seoseid ja kirjutatava teksti vahel.	Oskab luua seoseid ja kirjutatava teksti vahel õpetaja abiga.	Oskab luua seoseid ja kirjutatava teksti vahel suunavate küsimuste toel.	Oskab luua seoseid ja kirjutatava teksti vahel.
<i>Keeleõpetus</i>			
Eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täis- ja kaashäälikuühendit.	Eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit õpetaja abiga.	Eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit.	Eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit. Viib kokku mõiste ja näite.
Märgib kirjas õigesti häälikute pikkusi eksides üksikutel juhtudel.	Märgib kirjas häälikute pikkusi vigadega.	Märgib kirjas õigesti häälikute pikkusi eksides üksikutel juhtudel.	Märgib kirjas õigesti kolme täishääliku pikkust.
Teab kuidas moodustatakse liitsõnu ja kuidas neid õigesti kirjutada, oskab liitsõnu poolitada.	Tunneb ära liitsõna ja kirjutab ning poolitab neid õpetaja abiga.	Tunneb ära liitsõna ja kirjutab ning poolitab neid, tehes mõningaid vigu.	Tunneb ära liitsõna ja kirjutab ning poolitab neid enamjaolt õigesti.
Kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -vad (mida teevad?) -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?) tehes üksikuid vigu.	Kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -vad (mida teevad?), sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?) tehes vigu.	Kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -vad (mida teevad?) -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), ta	Kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -vad (mida teevad?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?).

		(kellela? milleta?) tehes üksikuid vigu.	
Teab peast võõrtähtedega tähestikku.	Võõrtähtedega tähestiku esitamisel eksib.	Teab peast võõrtähtedega tähestikku.	Teab peast võõrtähtedega tähestikku, oskab seda kasutada tähestikulise järjekorra harjutustes.
Oskab leida lausetest omadussõnu ja esitada nende kohta küsimusi.	Tunneb lauses ära omadussõna ja esitab õpetaja abiga nende kohta küsimusi.	Tunneb lauses ära omadussõna ja esitab tugisõnade toel nende kohta küsimusi.	Oskab leida lausetest omadussõnu ja esitada nende kohta küsimusi.
Oskab kasutada lauses koma, teab missuguste sõnade ette koma käib (sest, et, aga, kuid, vaid).	Tunneb lauses ära sõnad, mille ette koma pannakse. Oskab õpetaja abiga koostada lihtsamaid liitlauseid.	Teab, missuguste sõnade ette käib koma. Oskab vähema õpetaja abiga ja lauseskeemide toel koostada liitlauseid.	Oskab kasutada lauses õigesti koma.

MATEMAATIKA

Õpitulemused	Algtase	Kesktaase	Kõrgtaase
Arvutamine			
Tunned, loed, kirjutad, järjestad ja võrdled arve 0–1000.	Tunned, loed, kirjutab, järjestad ja võrdled arve 0– 1000 õpetaja abiga.	Tunned, loed, kirjutad, järjestad ja võrdled arve 0–1000.	Tunned, loed, kirjutad, järjestad ja võrdled arve 0– 1000 veatult.

Oskad nimetada kahe ja kolmekohalises arvus järke, määrad nende arvu, oskad esitada neid arve järkarvude summana.	Oskad nimetada kahe- ja kolmekohalises arvus järke, määrad nende arvu õpetaja abiga.	Oskad nimetada kahe ja kolmekohalises arvus järke, määrad nende arvu, oskad esitada neid arve järkarvude summana.	Oskad iseseisvalt ja veatult nimetada kahe ja kolmekohalises arvus järke, määrad nende arvu, oskad esitada neid arve järkarvude summana.
Selgitad ja kasutad õigesti mõisteid <i>vähendada teatud arvu võrra, suurendada teatud arvu võrra.</i>	Selgitad ja kasutad mõisteid <i>vähendada teatud arvu võrra, suurendada teatud arvu võrra</i> õpetaja abiga.	Selgitad ja kasutad enamasti õigesti mõisteid <i>vähendada teatud arvu võrra, suurendada teatud arvu võrra.</i>	Selgitad ja kasutad õigesti ning veatult mõisteid <i>vähendada teatud arvu võrra, suurendada teatud arvu võrra.</i>
Nimetad liitmistehte liikmeid (liidetav, summa) ja lahutamistehte liikmeid (vähendatav, vähendaja, vahe);	Oskad leida ja nimetada tööraamatu abil liitmistehte liikmeid (liidetav, summa) ja lahutamistehte liikmeid (vähendatav, vähendaja, vahe).	Nimetad liitmistehte liikmeid (liidetav, summa) ja lahutamistehte liikmeid (vähendatav, vähendaja, vahe).	Nimetad veatult liitmistehte liikmeid (liidetav, summa) ja lahutamistehte liikmeid (vähendatav, vähendaja, vahe).
Arvutad 100 piires: liidad ühekohalist	Arvutad 100 piires: liidad	Arvutad enamasti 1000 piires.	Arvutad veatult 100 piires: liidad
arvu ühe- ja kahekohalise arvuga, lahutad kahekohalisest arvust ühekohalist arvu. Liidad ja lahutad peast täissadadega	ühekohalist arvu ühe- ja kahekohalise arvuga, lahutad kahekohalisest arvust ühekohalist arvu, kasutades arvutamist lihtsustavaid võtteid.	veatult 100 piires: liidad ühekohalist arvu ühe- ja kahekohalise arvuga, lahutad kahekohalisest arvust ühekohalist arvu. Liidad ja lahutad peast täissadadega 1000 piires.	ühekohalist arvu ühe- ja kahekohalise arvuga, lahutad kahekohalisest arvust ühekohalist arvu. Liidad ja lahutad peast

	Liidad ja lahutad peast täissadadega 1000 piires.		täissadadega 1000 piires.
Selgitad korrutamist liitmise kaudu; Korrutad arve 1 – 10 kahe, kolme, nelja, viie, kuue, seitsme, kaheksa, üheksaga; selgitad jagamise tähendust, kontrollid jagamise õigsust korrutamise kaudu;	Selgitad korrutamist liitmise kaudu praktilise tegevuse kaudu; korrutad arve 1 – 10 kahe, kolme, nelja, viie, kuue, seitsme, kaheksa ja üheksaga kasutades abivahendeid; selgitad jagamise tähendust, kontrollid jagamise õigsust korrutamise kaudu õpetaja abiga.	Selgitad korrutamist liitmise kaudu; korrutad arve 1 – 10 kahe, kolme, nelja, viiega, kuuega, seitsmega, kaheksaga ja üheksaga; selgitad jagamise tähendust, kontrollid jagamise õigsust korrutamise kaudu.	Mõistad ja selgitab korrutamise olemust; korrutad arve 1 – 10 kahe, kolme, nelja, viie, kuue, seitsme, kaheksa ja üheksaga veatult; mõistad ja selgitad korrutamise ja jagamise vahelist seost.
Leiad tähe arvvaartuse võrdustes ja tabelis proovimise või analoogia teel.	Leiab tähe arvvaartuse võrdustes ja tabelis proovimise või analoogia teel õpetaja abiga.	Leiab tähe arvvaartuse võrdustes ja tabelis proovimise või analoogia teel.	Leiab tähe arvvaartuse võrdustes ja tabelis proovimise või analoogia teel ning selgitab oma tegevust.
Mõõtmine ja tekstülesanded			
Kirjeldab pikkusühikut kilomeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab kilomeetri tähist km; hindab lihtsamatel juhtudel pikkust silma järgi	Kirjeldab õpetaja abiga pikkusühikut kilomeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab kilomeetri tähist km; oskab õpetaja juhendamisel praktilises tegevuses teisendada	Kirjeldab pikkusühikut kilomeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab kilomeetri tähist km; hindab lihtsamatel juhtudel pikkust silma järgi meetrites; oskab	Kirjeldab iseseisvalt ja veatult pikkusühikut kilomeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab kilomeetri tähist km; hindab

meetrites; oskab teisendada lihtsamaid pikkusühikuid.	lihtsamaid pikkusühikuid.	teisendada lihtsamaid pikkusühikuid.	lihtsamatel juhtudel pikkust silma järgi meetrites; oskab teisendada õpitud pikkusühikuid ja leida nende vahelisi seoseid.
Kirjeldab massiühikuid kilogramm ja gramm tuttavate suuruste kaudu; võrdleb erinevate esemete masse.	Tunneb massiühikuid kilogramm ja gramm. Teab, et erinevatel esemetel on erinevad massid.	Kirjeldab massiühikuid kilogramm ja gramm tuttavate suuruste kaudu; võrdleb erinevate esemete masse.	Kirjeldab iseseisvalt ja veatult massiühikuid kilogramm ja gramm; võrdleb ja mõistab sisuliselt erinevate esemete masse. Orienteerub massiühikutes ka igapäevases elus.
Kirjeldab suurusi liiter, pool liitrit.	Tunneb suurusi liiter ja pool liitrit.	Kirjeldab suurusi liiter, pool liitrit.	Kirjeldab suurusi liiter, pool liitrit, oskab leida seoseid igapäevase eluga.
Teab ja tunneb ajaühikuid sekund, minut, tund (s, min, h). Kirjeldab ajaühikuid <i>pool, veerand ja kolmveerand tundi</i> oma elus toimuvate sündmuste abil.	Teab ajaühikuid sekund, minut, tund (s, min, h). Kirjeldab ajaühikuid <i>pool, veerand ja kolmveerand tundi</i> oma elus toimuvaid sündmusi õpetaja abiga. Nimetab täistundide arvu ööpäevas ja arvutab	Teab ja tunneb ajaühikuid sekund, minut, tund (s, min, h). Kirjeldab ajaühikuid <i>pool, veerand ja kolmveerand tundi</i> oma elus toimuvate sündmuste abil. Nimetab täistundide arvu ööpäevas ja arvutab	Teab ja tunneb ajaühikuid sekund, minut, tund (s, min, h). Oskab luua seoseid erinevate ajaühikute vahel. Kirjeldab ajaühikuid <i>pool, veerand ja kolmveerand tundi</i>

Nimetab täis tundide arvu ööpäevas ja arvutab täistundidega. Tunneb kalendrit ja seostab seda oma elutegevuste ja sündmustega.	täistundidega. Tunneb kalendrit ja seostab seda oma elutegevuste ja sündmustega.	täistundidega. Tunneb kalendrit ja seostab seda oma elutegevuste ja sündmustega.	oma elus toimuvate sündmuste abil. Nimetab täistundide arvu ööpäevas ja arv Tunneb kalendrit ja seostab seda oma elutegevuste ja sündmustega.
Kirjeldab termomeetri kasutust, loeb külmaja soojakraade.	Leiab õpetaja abiga termomeetrilt külma- ja soojakraadid.	Kirjeldab termomeetri kasutust, loeb külmaja soojakraade.	Kirjeldab termomeetri kasutust; oskab saadud termomeetri tulemusi võrrelda ja analüüsida
Tunneb nimega arve ja oskab nendega arvutada.	Tunneb nimega arve ja oskab nendega arvutada lihtsamates ülesannetes.	Tunneb nimega arve ja oskab nendega arvutada.	Tunneb nimega arve ja arvutab veatult Nendega keerulisemates ülesannetes.
Mõõtmise ja tekstülesanded			
Oskab mõõta sentimeetrites; joonestab antud pikkusega lõigu; võrdleb sirglõikude pikkusi;	Oskab mõõta sentimeetrites; joonestab antud pikkusega lõigu; võrdleb sirglõikude pikkusi;	Oskab mõõta sentimeetrites; joonestab antud pikkusega lõigu; võrdleb sirglõikude pikkusi; eristab visuaalselt täisnurka teistest nurkadest; eristab	Oskab iseseisvalt ja veatult mõõta sentimeetrites; joonestab antud pikkusega lõigu; võrdleb sirglõikude pikkusi;

<p>eristab visuaalselt täisnurka teistest nurkadest; eristab ristkülikuid, ruute ja kolmnurki teistest kujunditest;</p> <p>tähistab nende tippe, nimetab külgi ja nurki.</p>	<p>eristab praktilise tegevuse abil täisnurka teistest nurkadest;</p> <p>eristab ristkülikuid, ruute ja kolmnurki teistest kujunditest;</p> <p>tähistab nende tippe, nimetab külgi ja nurki õpetaja abiga.</p>	<p>ristkülikuid, ruute ja kolmnurki teistest kujunditest;</p> <p>tähistab nende tippe, nimetab külgi ja nurki üksikute eksimustega.</p>	<p>eristab visuaalselt täisnurka teistest nurkadest; eristab ristkülikuid, ruute ja kolmnurki teistest kujunditest; tähistab nende tippe, nimetab külgi ja nurki.</p>
<p>Oskab eristada ringi ja ringjoont ning joonestada ringjoont sirkli abil ja määrata keskpunkti asukohta.</p>	<p>Oskab eristada ringi ja ringjoont. Joonestab õpetaja juhendamisel ringjoont sirkli abil.</p>	<p>Oskab eristada ringi ja ringjoont ning joonestada ringjoont sirkli abil ja määrata keskpunkti asukohta.</p>	<p>Oskab eristada ringi ja ringjoont ning iseseisvalt joonestada ringjoont sirkli abil ja määrata keskpunkti asukohta. Mõõdab ringjoone keskpunkti kauguse ringjoonel olevast punktist.</p>
<p>Tunneb ja kirjeldab (tahk, serv, tipp) kuupi, risttahukat ja püramiidi.</p> <p>Eristab kolmnurkset ja nelinurkset püramiidi põhja järgi.</p> <p>Oskab leida piltidelt ja ümbritsevast</p>	<p>Tunneb kuupi, risttahukat ja püramiidi. Oskab leida piltidelt ja ümbritsevast kuubi, risttahuka, püramiidi, silindri, koonuse, kera õpetaja juhendamisel.</p>	<p>Tunneb ja kirjeldab (tahk, serv, tipp) kuupi, risttahukat ja püramiidi kasutades kujundite mudeleid.</p> <p>Eristab kolmnurkset ja nelinurkset püramiidi põhja järgi.</p> <p>Oskab leida piltidelt ja ümbritsevast kuubi,</p>	<p>Tunneb ja kirjeldab iseseisvalt (tahk, serv, tipp) kuupi, risttahukat ja püramiidi.</p> <p>Eristab kolmnurkset ja nelinurkset püramiidi.</p>

kuubi, risttahuka, püramiidi, silindri, koonuse, kera.		risttahuka, püramiidi, silindri, koonuse, kera.	Oskab leida piltidelt ja ümbritsevast kuubi, risttahuka, püramiidi, silindri, koonuse, kera.
--	--	---	--

LOODUSÕPETUS

Õppesisu	Taotletavad õppetulemused
<p>Organismid ja elupaigad</p> <p>Maismaataimed ja -loomad, välisehitus ja mitmekesisus</p> <p>Elupaik</p> <p>Puud, põõsad ja puhmad</p> <p>Rohttaimed</p> <p>Teraviljad</p> <p>Linnud</p> <p>Taimede ja loomade eluavaldused: toitumine ja kasvamine</p> <p>Koduloomad</p> <p>Veetaimede ja -loomade erinevus maismaa organismidest.</p> <p>Loodusvaatluste tegemine</p>	<p>Teab õpitud maismaa loomi ja taimi, teab loomade ja taimedega seotud ohtusid; teab looduslikke ohte; oskab rühmitada ja ära tunda kodukoha levinumaid taime- ja loomaliike; kasutab õppetekstides leiduvaid loodusteaduslikke mõisteid suulises ja kirjalikus kõnes; kirjeldab taimede, loomade ja välisehitust, seostab selle elupaiga ja kasvukohaga ning toob näiteid nende tähtsusest looduses; oskab teha lihtsamaid loodusvaatlusi; teab, et organism hingab, toitub, kasvab, paljuneb; kirjeldab õpitud maismaa loomade välisehitust, toitumist ja kasvamist, seostab seda elupaigaga; kirjeldab taimede, välisehitust; märkab ja kirjeldab taimede arengut; eristab mets- ja koduloomi; teab, milleks peetakse koduloomi ja nende vajadusi; teab koduloomadega seotud ohtusid; oskab märgata ja kirjeldada koduloomade arengut; teab õpitud veetaimi ja -loomi teab, et on olemas erinevad elupaigad, et erinevatel organismidel on erinevad nõudeid elukeskkonnale; teab maismaa- ja veetaimede põhierinevusi; vaatleb taimi ja loomi erinevates elukeskkondades; suhtub hoolivalt elusolenditesse ja nende vajadustesse; väärtustab veetaimede ja -loomade mitmekesisust ja tähtsust looduses; suhtub</p>

	vastutustundlikult koduloomadesse, ei jäta koduloomi hoolitsuseta; väärtustab erinevaid huvisid ja harrastusi.
Mõõtmine ja võrdlemine Kaalumine. Pikkuse mõõtmine Temperatuuri mõõtmine. Kehade kaalumine, õpilaste pikkuste võrdlemine ja mõõtmine, temperatuuri mõõtmine erinevates keskkondades	Teab, et mõõtmine on võrdlemine mõõtühikuga; viib läbi lihtsate vahenditega tehtavaid praktilisi töid, järgides juhendeid ja ohutusnõudeid; kaalub kehi, mõõdab temperatuuri ja pikkusi korrektselt, valides sobivaid mõõtmisvahendeid; mõistab mõõtmise vajalikkust; mõistab, et mõõtmine peab olema täpne.
Inimene Inimene. Välisehitus. Inimese kehaosad. Hügieen kui tervist hoidev tegevus.	Teab kehaosade nimetusi; näitab ja nimetab kehaosi; kirjeldab inimese välisehitust kasutades mõõtmistulemusi; teab et toituda tuleb võimalikult mitmekesiselt ning regulaarselt ja et väär toitumine toob kaasa tervisehäireid;
Ilm Ilmastikunähtused. Ilmavaatlused Ilma vaatlemine, õhutemperatuuri mõõtmine, ilmaennustuse ja tegeliku ilma võrdlemine.	Teeb ilmavaatlusi, iseloomustab ilma; teeb ilmamate põhjal järeldusi ning riietub vastavalt; tunneb huvi uurimuslikku tegevuse vastu.

TEHNOLOOGIA

Õpitulemused: Õpilane: oskab käsitseda töömaterjale, vahendeid, tehnikaid; teab, kuidas valmistada mänguasju voolimis- ja jäätmematerjalidest; oskab kujutada liikumisasendis figure; oskab teha kollaaže ja voltida paberit.

Õppesisu: Voolimine voolimismaterjalist; paberi voltimine; kollaaž (värviline paber, makulatuur); mänguasjade valmistamine looduslikust materjalist paberist, papist, tekstiilist; rõhuasetus teatavatele elementidele pildil (suurem kuju, värvilt eredam); eel- ja sämpviste (lihtsamad õmblusvõtted).

INIMESEÕPETUS

Inimene, Mina

Õpitulemused: Õpilane: kirjeldab oma välimust, huve ja tegevusi, mida talle meeldib teha; teab, mille poolest sarnanevad ja eristuvad erinevad sugupooled; nimetab, mille poolest ta sarnaneb teistega ja erineb teistest; väärtustab iseennast ja teisi; mõistab viisaka käitumise vajalikkust.

Mina ja tervis

Õpitulemused: Õpilane: kirjeldab, kuidas oma tervise eest hoolitseda; kirjeldab tervet ja haiget inimest; teab, kas haigused on nakkuslikud või mitte; teab, et ravimeid võetakse siis, kui ollakse haige, ning et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; mõistab ja kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus ning liikumine ja sport; demonstreerib õpituatsioonis lihtsamaid esmaabivõtteid ja abi saamise võimalusi (nt haav, kukkumine, mesilase nõelamine, ninaverejooks, praht silmas, puugihammustus, põletus ja rästikuhammustus); teab hädaabi telefoninumbrit ja oskab kutsuda abi.

Mina ja minu pere

Õpitulemused: Õpilane: kirjeldab, mille poolest perekonnad erinevad ja sarnanevad; väärtustab üksteise abistamist ja arvestamist peres; selgitab lähemaid sugulussuhteid; teab oma kohustusi peres ning pereliikmete erinevaid rolle kodus ja tööl; kirjeldab ja eristab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes; teab inimeste erinevaid töid ja töökohti; kirjeldab ja eristab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes; väärtustab toetavaid peresuhteid ja kodu.

Mina ja kodumaa

Õpitulemused: Õpilane: eristab, mis on aja kulg ja seis; oskab koostada oma päevakava, väärtustades aktiivset vaba aja veetmist; väärtustab oma tegevusi, mis on positiivsete tunnete tekkimise allikaks; selgitab asjade väärtust; oskab eristada oma ja võõrast asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta; väärtustab ausust asjade jagamisel.

Mina: aega ja asjad

Õpitulemused: Õpilane: tunneb ära Eesti Vabariigi lipu ja vapi; oskab nimetada Eesti Vabariigi pealinna, sünnipäeva ja presidenti; leiab Euroopa kaardilt Eesti ning Eesti kaardilt kodukoha; tunneb kodukoha sümboolikat; nimetab oma kodukoha tuntud inimesi ja paiku ning väärtustab kodukohta;

kirjeldab mardi- ja kadripäeva, jõulude ning lihavõttepühade rahvakombeid; väärtustab Eestit, oma kodumaad.

KUNSTIÕPETUS

Õppesisu ja –tegevus	Õpitulemused
Kujutamise- ja vormiõpetus	
Vormilt lihtsamate esemete ja figuuride joonistamine vaatluse ja selgituse abil. Inimese kujutamine põhivaates (otse, profiilis). Näo proportsioonid. Elusolendite erinevad kehaasendid, liikumine. Liiklusvahendite ja hoonete kujundamine. Varju tekkimine.	Kasutab kujutamisel vaatlusoskust, fantaasiat, mälu; oskab kirjeldada kujutatut; oma arvamuse avaldamine tööde vaatlemisel, hinnangu andmine; saab aru ruumilisest paiknemisest ja suuruste vahekordadest pildil.
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus	
Joonistamisel ja maalimisel erinevaid värvimisvahendite tundmine, kasutamine: viltpliiats, rasvakriidid, pastellid, guaššvärvid. Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). Helestamine ja tumestamine ning külmad ja soojad toonid. Meeleolu väljendamine värvidega. (erinevad aastaajad). Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi	Osegada värve uute toonide saamiseks; oskab kasutada erinevaid värvimisvahendeid; guaššvärvid-pintsli kasutamine eri värvide võtmisel, puhastamine, segamisnõus, eri jämeduse pintsli õige kasutus.; märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas; läheneb tööde tegemisel loovalt, kasutab oma fantaasiat; oskab kirjeldada oma ka kaaslaste töid. Oskab töötada rühmas; teab, kuidas otstarbekalt ja ohutult töövahendeid käsitseda; teab, kuidas turvaliselt ja keskkonnasõbralikult töövahendeid tarbida.

<p>erinevad suhted). Pea- ja kõrvalelemendid ning taust. Pildi üksikosade tasakaal.</p> <p>Rütm, rühmitamine ning osaline kattumine. Suuruse vähenemine kauguses. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid (joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine).</p>	
<p>Vestlused kunstist</p>	
<p>Oma klassi ja toa kujundamine igapäevaelus ja vastavalt tähtpäevadele ja meie traditsioonidele.</p> <p>Muuseumide külastamine: võrdlemine vanaaja ja tänapäeva elu. Tutvumine ajalooa. Näituse külastamine. Raamatu kujundused. Illustraatori töö. Raamatu valmistamine: lehtede kokkukõitmine augustaja või klambrilõõjaga.</p> <p>Jutu kirjutamine, joonistamine.</p> <p>Reaalsed ja virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p>	<p>Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada; omandab teadmisi kunstiliikidest ja stiilidest; oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruses asuvaid kunsti- ja kultuuriobjekte; märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas; oskab käituda muuseumis ja näitusel; saab hakkama lihtsama raamatukese tegemisega; tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meediavõimalusi ja ohtusid.</p>

KEHALINE KASVATUS

I kooliastmes hinnatakse õpilaste tegevust tundides (aktiivsus, kaasatõõtamine, püüdlikkus, reeglite, hügieeni- ja ohutusnõuete järgimine jm). Õpitulemustena esitatud liigutusoskusi hinnates arvestatakse nii saavutatud taset kui ka tööd, mida õpilased tegid tegevuse/harjutuse omandamiseks.

Võimlemine, akrobaatika: Oskab täita rivi- ja korraharjutusi; oskab võimelda saatelugemise saatel; oskab hüpelda hüpitsa tiirutamisega ette; sooritab tireli ette, turiseisu, kaarsilla abistamisega.

Jooks, hüpped, visked: Oskab joosta pendelteatejooksu teatepulgaga; oskab paigalt kaugushüpet; sooritab palliviske paigalt kaugusesse.

Jooksu- hüppe- ja viskemängud: Oskab mängida jooksu-, hüppe-, viskemänge ja sportmängudeks ettevalmistavaid liikumismänge ja teatevõistlusi; oskab mängida rahvastepalli lihtsustatud reeglitega.

Tantsuline liikumine: Oskab süld- ja valsivõtet, käärhüppeid, galopp- ja vahetussammu, tantsib lihtsamaid 2-3 kombinatsioonilisi paaristantse.

Talialad: Oskab lehvikpööret ja libisammu; suusatab paaristõukelise sammuta sõiduviiisiga ja vahelduvtõukelise kahesammulise sõiduviiisiga; oskab käärtõusu.

Ujumine: Ujumise algõpetuse 20 t kursuse läbimine.

MUUSIKAÕPETUS

Muusikaline kirjaoskus	Eeldatavad õpitulemused
Meetrum. Pulss, rõhulised ja rõhuta helid. Kahe- ja kolmeosalise taktimõõt Rütm. Pikk ja lühike heli muusikas. Meloodia. Relatiivsed helikõrgused JO-võti. Mõisted <i>piano</i> (<i>p</i>), <i>forte</i> (<i>f</i>) ja märkide (valjenedes) (kahanedes).	Tunneb 2-, 3- ja 4-osalist taktimõõtu kuulmise ja noodi järgi; oskab kasutada taktijoont, lõpumärke, kordusmärki; teab mõistet volt ning oskab seda lauludes ära tunda ja kasutada; tunneb õpitud rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel ja rütmiimprovisatsioonide loomisel; tunneb astmeid SO, MI, RA, JO, LE, JO`, alumine RA ja alumine SO ning oskab neid kasutada laulmises ja pillimängus; oskab kasutada musitseerimisel märke <i>p</i> , <i>f</i> , tunneb märke (valjenedes), (kahanedes) ja oskab neid musitseerimisel kasutada.

Muusikaajalugu ja muusika kuulamine	Eeldatavad õpitulemused
<p>Laulude ja instrumentaalsete karakterpalade kuulamine.</p> <p>Muusikapala meeleolu ja karakteri kirjeldamine.</p> <p>Mõisted vokaal- ja instrumentaalmuusika ning keel-, puhk- ja löökpillid, luuletaja, helilooja, solist, ansambel, koor, koorijuht, dirigent, orkester.</p>	<p>Oskab kirjeldada muusikateose meeleolu ja karakterit; eristab vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning muusikat keel-, puhk- ja löökpillide esituses; teab mõistete <i>luuletaja, helilooja, solist, ansambel, koorijuht, dirigent, orkester</i> tähendust.</p>
Hääle arendamine, lauluvara	Eeldatavad õpitulemused
<p>Muusikalisele fraasile toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel: õige kehahoid.</p> <p>Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel.</p> <p>Laulude esitamine liikumise ja kujundlike liigutustega. Lastelaulud. Kaanonid. Eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud.</p>	<p>Laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt;</p> <p>on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (Fr. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Rongisõit“ (G. Ernesaks), „Tiliseb, tiliseb aisakell“; (L. Wirkhaus), „Torupill“, (R. Eespere), Eesti rahvaviis, „Ketramas“,</p>
Pillimäng, muusikaline liikumine ja omalooming	Eeldatavad õpitulemused
<p>Improvisatsiooni loomine ning rütmiliste ja meloodiliste kaasmängude mängimine keha-, rütmi- ja plaatpillidel</p> <p>Muusika karakteri ja meeleolu väljendamine läbi liikumise</p>	<p>Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des; rakendab musitseerides 6-keelset väikekannelt; kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi; tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; tantsib eesti laulu- ja ringmänge; kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>’sid keha-,</p>

	rütmi- ja plaatpillidel kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; loob tekste: regivärsse ja lihtsamaid laulusõnu.
Õppekäigud: õppeaine sisu	
Kontserdi ja/või muusikateatri külastus	Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalisi teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

Lisa 5**3.KLASSI ÕPITULEMUSED****EESTI KEEL**

Õpiväljundid	Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<i>Suuline keelekasutus</i>			
Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi.	Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi individuaalsel juhendamisel.	Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi.	Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi, arutleb teksti üle.
Väljendab end tuttavates suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid.	Väljendab end suhtlusolukordades ebaselgelt, vastab küsimustele lühivastustega.	Väljendab end tuttavates suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid.	Väljendab end erinevates suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid.
Vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi.	Vaatleb, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja abiga.	Vaatleb ja kirjeldab nähtut kirjeldusplaani alusel, märkab enamikke erinevusi ja sarnasusi.	Vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi Iseseisvalt.

Avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta.	Avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta suunamisel.	Avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta.	Avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta põhjendades oma seisukohta.
Annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi.	Annab küsimuste toel edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi individuaalsel juhendamisel.	Annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi.	Annab arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi.
Jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu.	Jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; jutustamisel kasutab kaaslase või õpetaja abi.	Jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu.	Jutustab emotsionaalselt ja kasutades rikkalikku sõnavara loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu.
Leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu.	Eksib lähedase ja vastandtäheendusega sõnade kasutamisel.	Leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu.	Leiab väljendamiseks erinevaid lähedase ja vastandtäheendusega sõnu.

Esitab luuletust peast.	Esitab luuletust peast vigadega, väheilmekalt.	Esitab luuletust peast ilmekalt, tehes üksikuid vigu või veatult, aga vähese ilmekusega.	Esitab luuletust peast ilmekalt ja veatult.
<i>Lugemine</i>			
Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti.	Mõistab häälega või endamisi loetud teksti sisu osaliselt, vajab õpetajapoolset abi suunavate küsimuste näol; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti individuaalsel juhendamisel.	Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti. Teeb üksikuid vigu.	Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti.
Loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga.	Loeb õpitud teksti ette tehes vigu.	Loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga.	Loeb eakohase teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga.
Töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel.	Töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel kasutades abi.	Töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel.	Töötab tekstiga iseseisvalt eakohaste juhiste alusel.
Vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta.	Vastab loetu kohta suulistele küsimustele abiga ja lühikestele kirjalikele küsimustele vastates eksib.	Vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta.	Vastab suulistele ja kirjalikele küsimustele loetu kohta põhjendades vastuseid.
Eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ning keeldu.	Eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet,	Eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ning	Eristab iseseisvalt kirjalikus tekstis väidet, küsimust,

	käsku ning keeldu õpetaja abiga.	keeldu, tehes üksikuid vigu.	palvet, käsku ning keeldu.
Tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja.	Eksib jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna või kirja ära tundmisel.	Tunneb enamasti ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja.	Tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; oskab oma vastust põhjendada.
On lugenud läbi vähemalt 4 eesti ja/või väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust ning teab nimetada mõnd lastekirjanikku.	On lugenud läbi vähemalt 4 eesti ja/või väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust küsimuste toel ning teab nimetada vähemalt kahte lastekirjanikku.	On lugenud läbi vähemalt 4 eesti ja/või väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust ning teab nimetada loetud raamatute autoreid.	On lugenud läbi vähemalt 4 eesti ja/või väliskirjaniku teost, jutustab loetud raamatust ja arutleb loetu üle ning teab nimetada loetud raamatute autoreid (illustraatoreid) ja oskab rääkida mõnest lastekirjanikust lähemalt.
<i>Kirjutamine</i>			
Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga.	Kasutab kirjutades enamasti õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga, kirjakeele ebaühtlane.	Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga.	Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga ja ühtlase kaldega.

Kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt.	Kirjutab tahvlilt või õpikust ära tehes vigu; täidab õpilaspäevikut ja paigutab tööd näidise järgi lehele õpetaja juhendamisel.	Kirjutab tahvlilt või õpikust ära tehes üksikuid vigu; täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja paigutab teksti korrektselt paberile.	Kirjutab tahvlilt või õpikust ära; täidab õpilaspäevikut iseseisvalt ja nõuetekohaselt ning paigutab teksti korrektselt paberile.
Valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut.	Teab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib.	Valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib.	Valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut.
häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu.	kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; teeb eelpool nimetatud keelendite kasutamisel rohkesti vigu.	kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; teeb eelpool nimetatud keelendite kasutamisel üksikuid vigu.	häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu.
Märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti	Teeb kaashäälikuühendi märkimisel õpitud sõnades mitmeid vigu, eksib sulghääliku kirjutamisel omandatud oma- ja	Märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib	Märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusse ja omandatud

käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid.	võõrsõnade alguses; eksib käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppude ja tunnuste märkimisel korduvalt.	enamasti kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid.	võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid.
Teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses.	Teab võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku juhendamisel ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses õpetaja abiga.	Teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses.	Teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab erinevaid sõnastikke ja koostab loendeid tähestikjärjestuses.
Kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed.	Kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed tehes vigu.	Kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed.	Kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning tuntumad kohanimed.
Piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi.	Eksib lause piiritlemisel, teeb mitmeid vigu lauselõpumärkide kasutamisel.	Piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi	Piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi, oskab oma valikut põhjendada.
Kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut (30–40 sõna).	Kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti tehes mitmeid vigu ja kontrollib	Kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti tehes üksikuid vigu ja kontrollib kirjutatut (30-40 sõna).	Kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses ja kontrollib kirjutatut (30-40 sõna).

	kirjutatut (30-40 sõna).		
Koostab kutse, õnnitluse, teate, ekirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.	Koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja näidise toel ja õpetaja individuaalsel juhendamisel; kirjutab loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel kasutades, kuid vajab põhjalikku individuaalset juhendamist.	Koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja näidise toel; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.	Koostab kutse, õnnitluse, teate, ekirja; kirjutab loovtöid kasutades piltlikke väljendeid ja rikkalikku sõnavara (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

MATEMAATIKA

Õpiväljundid	Algtase	Keskase	Kõrgtase
Arvutamine			
Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve kuni 10 000-ni ning liidab ja lahutab peast arve 100 piires ja kirjalikult 10 000 piires.	Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve kuni 10 000-ni ning liidab ja lahutab peast arve 100 piires õpetaja abiga.	Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve kuni 10 000-ni ning liidab ja lahutab peast arve 100 piires ja kirjalikult 10 000 piires.	Loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve kuni 10 000-ni ning liidab ja lahutab peast arve 100 piires ja kirjalikult 10 000 piires veatult.

Esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana.	Esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana abiga.	Esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana.	Esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana.
Selgitab avaldises olevate tehete järjekorda.	Selgitab avaldises olevate tehete järjekorda abiga.	Selgitab avaldises olevate tehete järjekorda.	Selgitab avaldises olevate tehete järjekorda ja arvutab tehete järjekorda kasutades.
Oskab kasutada korrutamise- ja jagamistehte liikmeid (tegur, korrutis, jagatav, jagaja, jagatis) vastavalt etteantud ülesandele.	Oskab kasutada korrutamise- ja jagamistehte liikmeid (tegur, korrutis, jagatav, jagaja, jagatis) vastavalt etteantud ülesandele, teeb vigu.	Oskab kasutada korrutamise- ja jagamistehte liikmeid (tegur, korrutis, jagatav, jagaja, jagatis) vastavalt etteantud ülesandele.	Oskab kasutada korrutamise- ja jagamistehte liikmeid (tegur, korrutis, jagatav, jagaja, jagatis) vastavalt etteantud ülesandele veatult.
Selgitab jagamist kui korrutamise pöördtehet.	Selgitab jagamist kui korrutamise pöördtehet. õpetaja abiga.	Selgitab jagamist kui korrutamise pöördtehet	Selgitab ja kasutab jagamist kui korrutamise pöördtehet.
Valdab korrutustabelit, korrutab ja jagab peast arve korrutustabeli piires, korrutab arvudega 1 ja 0.	Valdab korrutustabelit kasutades abi, korrutab ja jagab korrutustabeli abil arve korrutustabeli piires, korrutab arvudega 1 ja 0.	Valdab korrutustabelit, korrutab ja jagab peast arve korrutustabeli piires, korrutab arvudega 1 ja 0.	Valdab korrutustabelit, korrutab ja jagab peast arve korrutustabeli piires, korrutab arvudega 1 ja 0 veatult.
Korrutab peast ühekohalist arvu kahekohalise arvuga ja jagab peast kahekohalist arvu ühekohalise arvuga 100 piires.	Korrutab ühekohalist arvu kahekohalise arvuga ja jagab kahekohalist arvu ühekohalise arvuga 100 piires õpetaja abiga.	Korrutab peast ühekohalist arvu kahekohalise arvuga ja jagab peast kahekohalist arvu ühekohalise arvuga 100 piires.	Korrutab peast ühekohalist arvu kahekohalise arvuga ja jagab peast kahekohalist arvu ühekohalise arvuga 100 piires veatult.

Teab tehete järjekorda avaldises (sulud, korrutamine /jagamine, liitmine /lahutamine).	Teab tehete järjekorda avaldises (sulud, korrutamine /jagamine, liitmine /lahutamine) abiga.	Teab tehete järjekorda avaldises (sulud, korrutamine /jagamine, liitmine /lahutamine).	Teab tehete järjekorda avaldises (sulud, korrutamine /jagamine, liitmine /lahutamine) ning arvutab avaldise väärtuse.
Mõõtmine ja tekstülesanded			
Nimetab pikkusmõõte millimeetrist kilomeetrini ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil.	Nimetab pikkusmõõte millimeetrist kilomeetrini.	Nimetab pikkusmõõte millimeetrist kilomeetrini ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil.	Nimetab pikkusmõõte millimeetrist kilomeetrini, kirjeldab ja kasutab neid tuntud suuruste abil.
Nimetab massiühikuid gramm, kilogramm, tonn ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil.	Nimetab massiühikuid gramm, kilogramm, tonn.	Nimetab massiühikuid gramm, kilogramm, tonn ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil.	Nimetab massiühikuid gramm, kilogramm, tonn, kirjeldab ja kasutab neid tuntud suuruste abil.
Nimetab ajaühikuid sajand, aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund ja kirjeldab neid oma elus asetleidvate sündmuste abil.	Nimetab ajaühikuid sajand, aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund.	Nimetab ajaühikuid sajand, aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund ja kirjeldab neid oma elus asetleidvate sündmuste abil.	Nimetab ajaühikuid sajand, aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund, kirjeldab ja kasutab neid oma elus asetleidvate sündmuste abil.
Teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid (valdavalt vaid naaberühikud); arvutab nimega arvudega.	Teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid (ainult naaberühikud); arvutab nimega arvudega õpetaja abiga.	Teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid (valdavalt vaid naaberühikud); arvutab nimega arvudega.	Teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid; arvutab nimega arvudega.
Selgitab murdude $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ tähendust. Leiab $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ osa arvust. Selgitab näidete põhjal, kuidas leitakse osa järgi arvu.	Selgitab murdude $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ tähendust abiga. Leiab $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ osa arvust abiga. Selgitab õpetaja abiga ja näidete põhjal, kuidas	Selgitab murdude $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ tähendust. Leiab $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ osa arvust. Selgitab näidete põhjal, kuidas leitakse osa järgi arvu.	Selgitab murdude $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ tähendust ja kasutab praktiliselt. Leiab $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ osa tervikust.

	leitakse osa järgi arvu.		Selgitab iseseisvalt, kuidas leitakse osa järgi arvu.
Lahendab ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuse piires.	Lahendab ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuse piires abiga.	Lahendab ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuse piires.	Lahendab iseseisvalt ja veatult ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid.
Koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid.	Koostab ühetehtelisi tekstülesandeid abiga.	Koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid.	Koostab iseseisvalt erinevat liiki ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid.
Püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused.	Püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused abiga.	Püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused.	Püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused ja lahendab ülesande iseseisvalt ja veatult.
Hindab saadud tulemuste reaalsust.	Hindab saadud tulemuste reaalsust suunamisel.	Hindab saadud tulemuste reaalsust.	Hindab saadud tulemuste reaalsust iseseisvalt.
Geomeetrilised kujundid			
Eristab murdjoont teistest joontest; mõõdab ja arvutab murdjoone pikkuse sentimeetrites.	Eristab murdjoont teistest joontest; mõõdab murdjoone pikkuse sentimeetrites abiga.	Eristab murdjoont teistest joontest; mõõdab ja arvutab murdjoone pikkuse sentimeetrites.	Eristab murdjoont teistest joontest; mõõdab ja arvutab murdjoone pikkuse iseseisvalt ja veatult.
Joonestab ristküliku, sealhulgas ruudu, joonlaua abil.	Joonestab ristküliku joonlaua abil.	Joonestab ristküliku, sealhulgas ruudu, joonlaua abil.	Joonestab ristküliku, sealhulgas ruudu, joonlaua abil korrektselt.
Arvutab ruudu, ristküliku ja kolmnurga Übermõõdu küljepikkuste kaudu.	Arvutab ruudu, ristküliku ja kolmnurga übermõõdu abiga.	Arvutab ruudu, ristküliku ja kolmnurga Übermõõdu küljepikkuste kaudu.	Arvutab ruudu, ristküliku ja kolmnurga übermõõdu.

Kirjeldab ja joonestab võrdkülgset kolmnurka sirkli ja joonlaua abil.	Kirjeldab ja joonestab võrdkülgset kolmnurka abiga.	Kirjeldab ja joonestab võrdkülgset kolmnurka sirkli ja joonlaua abil.	Kirjeldab ja joonestab võrdkülgset kolmnurka sirkli ja joonlaua abil.
Joonestab erineva raadiusega ringjooni; märgib ringjoone raadiuse ja keskpunkti.	Joonestab juhendamisel ringjoone sirkli abiga.	Joonestab erineva raadiusega ringjooni; märgib ringjoone raadiuse ja keskpunkti.	Joonestab etteantud ja erineva raadiusega ringjooni; märgib ringjoone raadiuse ja keskpunkti.
Leiab ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid.	Leiab ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid abiga.	Leiab ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid.	Leiab ja nimetab ümbritsevast ruumilisi kujundeid.
Eristab kuupi ja risttahukat teistest kehadest ning nimetab ja näitab nende tippe, servi, tahke.	Eristab kuupi ja risttahukat teistest kehadest ning nimetab ja näitab nende tippe, servi, tahke abiga.	Eristab kuupi ja risttahukat teistest kehadest ning nimetab ja näitab nende tippe, servi, tahke.	Eristab kuupi ja risttahukat teistest kehadest ning nimetab ja näitab nende tippe, servi, tahke veatult.
Näitab maketi abil silindri põhju ja külgpinda; nimetab põhjaks olevat ringi.	Näitab maketi abil silindri põhju ja külgpinda; nimetab põhjaks olevat ringi abiga.	Näitab maketi abil silindri põhju ja külgpinda; nimetab põhjaks olevat ringi.	Näitab maketi abil silindri põhju ja külgpinda; nimetab põhjaks olevat ringi veatult.
Näitab maketi abil koonuse külgpinda, tippu ja põhja; nimetab põhjaks olevat ringi.	Näitab maketi abil koonuse külgpinda, tippu ja põhja; nimetab põhjaks olevat ringi abiga.	Näitab maketi abil koonuse külgpinda, tippu ja põhja; nimetab põhjaks olevat ringi.	Näitab maketi abil koonuse külgpinda, tippu ja põhja; nimetab põhjaks olevat ringi veatult.
Näitab ja nimetab maketi abil püramiidi külgtahke, põhja, tippe; eristab kolm- ja nelinurkset püramiidi põhja järgi.	Näitab ja nimetab maketi abil püramiidi külgtahke, põhja, tippe; eristab kolm- ja nelinurkset	Näitab ja nimetab maketi abil püramiidi külgtahke, põhja, tippe; eristab kolm- ja	Näitab ja nimetab maketi abil püramiidi külgtahke, põhja, tippe; eristab kolm- ja nelinurkset püramiidi põhja järgi veatult.

	püramiidi põhja järgi abiga.	nelinurkset püramiidi põhja järgi.	
--	---------------------------------	---------------------------------------	--

INIMESEÕPETUS

Mina

Õpitulemused: Õpilane teab ja väärtustab igaühe individuaalsust seoses välimuse, huvide ja tugevusega, õigust olla erinev; selgitab endasse positiivse suhtumise tähtsust; nimetab enda õigusi ja kohustusi, teab, et inimeste õigustega kaasnevad kohustused;

Mina ja tervis

Õpitulemused: Õpilane kirjeldab tervet ja haiget inimest; kirjeldab, kuidas oma tervise eest hoolitseda; kirjeldab seoseid tervise hoidmise viiside vahel; mitmekesine toitumine, uni ja puhkus ning liikumine; teab, et ravimeid võetakse siis, kui ollakse haige, ning et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; eristab vaimset ja füüsilist tervist; kirjeldab olukordi ja toob näiteid, kuidas keelduda või hoiduda tegevusest, mis ohustab tervist; demonstreerib õpituatsioonis lihtsamaid esmaabivõtteid ja abi saamise võimalusi (nt haav, kukkumine, mesilase nõelamine, ninaverejooks, praht silmas, puugihammustus, põletus ja rästikuhammustus); nimetab, kelle poole pöörduda erinevate murede korral; teab hädaabi telefoninumbrit ja oskab kutsuda abi; väärtustab tervislikku eluviisi.

Mina ja meie

Õpitulemused: Õpilane nimetab inimese eluks olulisi vajadusi ja võrdleb enda vajadusi teiste omadega; kirjeldab omadusi, mis peavad olema heal sõbral, hindab ennast nende omaduste järgi; väärtustab sõprust ja koostööd teab, kuidas olla hea kaaslane ning kuidas teha koostööd, eristab enda head ja halba käitumist, kirjeldab oma käitumise tagajärgi ning annab neile hinnangu; väärtustab leppimise, vabandust palumise ja vabandamise tähtsust inimsuhtes; nimetab ja kirjeldab inimeste erinevaid tundeid ning toob näiteid olukordadest, kus need tekivad, ja leiab erinevaid viise nendega toimetulekuks; demonstreerib õpituatsioonis, kuidas keelduda ennastkahjustavast tegevusest; mõistab, et kiusamine ja vägivald ei ole aktsetitud ja lubatud käitumine, ning teab abi saamise võimalusi kiusamise ja vägivalda korral; kirjeldab oma sõnadega, mida tähendavad vastutustundlikkus ja südametunnistus; väärtustab üksteise eest hoolitsemist ja üksteise abistamist; kirjeldab oma tegevuse plaanimist nädalas, väärtustades vastutust; nimetab üldtunnustatud käitumisreegleid ja põhjendab nende vajalikkust; teab liiklusreegleid, mis tagavad tema turvalisuse, ning kirjeldab, kuidas käituda liikluses turvaliselt; eristab tööd ja mängu; selgitab enda õppimise eesmärgi ning toob näiteid, kuidas õppimine aitab igapäevaelus paremini hakkama saada; teab tegureid, mis soodustavad või takistavad õppimist.

Mina: teave ja asjad

Õpilane kirjeldab eri meeltega tajutavaid teabeallikaid; selgitab, kuidas reklaamid võivad mõjutada inimeste käitumist ja otsuseid ning turvalist käitumist meediakeskkonnas; teab, et raha eest saab osta asju ja teenuseid ning et raha teenitakse tööga; mõistab oma vastutust asjade hoidmisel ja laenamisel; selgitab, milleks kasutatakse raha ning mis on raha teenimine, hoidmine, kulutamine ja laenamine; kirjeldab, milliseid vajadusi tuleb arvestada taskuraha kulutades ja säästes.

Mina ja kodumaa

Õpilane selgitab skeemi järgi haldusüksuste seoseid oma kodukohas; leiab Euroopa kaardilt Eesti ja tema naaberriigid; nimetab Eesti rahvuslikke ja riiklikke sümboleid; kirjeldab Eestis elavate rahvuste tavasid ja kombeid ning austab neid; väärtustab oma kodumaad.

LOODUSÕPETUS

Õppesisu	Taotletavad õppetulemused
Organismide rühmad ja kooselu Taimede mitmekesisus. Loomade mitmekesisus. Seente mitmekesisus. Liik, kooslus, toiduahel. Lihtsa kollektsiooni koostamine mõnest organismirühmast. Looma välisehituse ja eluviisi uurimine. Seente vaatlemine või hallitusseente kasvamise uurimine. Õppekäik organismide kooselu uurimiseks erinevates elupaikades. Liikide võrdlus.	Teab, et taimed on elusad organismid; teab, et taimed vajavad päikese valgust ja toodavad seente ja loomade poolt kasutatavaid toitaineid ja hapnikku; nimetab ja oskab näidata taimeosi, leida tunnuseid, mille abil taimi rühmitada; eristab õistaime, okaspuud, sõnajalg- ja sammaltaime; teab, et loomade hulka kuuluvad putukad, ämblikud, ussid, kalad, konnad, maod, linnud ja imetajad; teab, et ühte rühma kuuluvatel loomadest on sarnased tunnused; teab, et rästik, puuk, herilane on ohtlikud; eristab kala, kahepaikset, roomajat, lindu ja imetajat ning selgrootut sh putukat; kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; oskab seostada loomade ehituslikke ja käitumuslikke eripärasid nende elukeskkonnaga; tunneb ära õpitud loomi piltide järgi ja looduses; väldib loomadega seotud ohte (mürgiseid ja ohtlikke loomi); teab seente mitmekesisust; teab, et seened elavad mullas ja teistes organismides; teab, et mõningaid seeni kasutatakse toiduainete valmistamiseks ning pagaritööstuses; eristab söödavaid ning mürgiseid kübarseeni; oskab vältida mürgiste seentega (sh hallitusseentega) seotud

	<p>ohtusid; eristab seeni taimedest ja loomadest; tunneb õpitud seeni piltide järgi ja looduses; teab, et igal liigil on nimi; teab, et ühte liiki kuuluvad organismid on sarnased; teab, et looduses on kõik omavahel seotud, et toiduvõrgustike abil saab iseloomustada organismidevahelisi suhteid; koostab õpitud liikidest lihtsamaid toiduahelaid; tunneb põhjalikult ühte taime-, seene- või loomaliiki, tuginedes koostatud uurimusülevaatele; mõistab, et (liiki)de mitmekesisus on üks loodusrikkusi; mõistab, et iga organism on looduses oluline; saab aru, et kõik taimed ja loomad on vajalikud, et neil on osa loodusest ja neid peab kaitsma; mõistab, et seened on elusorganismid ning neid tuleb kaitsta sarnaselt teistele organismidega.</p>
<p>Mina ja tervis</p> <p>Vaimne ja füüsiline tervis.</p> <p>Tervislik eluviis.</p> <p>Ohud tervisele ja toimetulek ohuolukorras. Liikumine ja tervis.</p> <p>Kahjulikud harjumused. Tervislik toitumine.</p>	<p>Kirjeldab seoseid tervise hoidmise viiside vahel: mitmekesine toitumine, uni ja puhkus ning liikumine; eristab vaimset ja füüsilist tervist; kirjeldab olukordi ja toob näiteid, kuidas keelduda tegevusest, mis kahjustab tema tervist; nimetab, kelle poole pöörduda erinevate murede korral; väärtustab tervislikku eluviisi.</p>
<p>Liikumine</p> <p>Liikumise tunnused.</p> <p>Jõud liikumise põhjusena (katseliselt). Liiklusohutus.</p> <p>Oma keha jõu tunnetamine liikumise alustamiseks ja peatamiseks.</p> <p>Liikuvate kehade kauguse ja kiiruse hindamine.</p>	<p>Teab liikumise tunnust: keha asukoht muutub teiste kehade suhtes; eristab liikumist ja paigalseisu; teab, et keha ei saa hetkeliselt liikuma panna ega peatada; teab, et pidurdamisel läbib keha teatud teepikkuse; teab, millest sõltub liikuva keha peatamise aeg ja teepikkus (kiirus, teekatte libedus); oskab ette näha liikumisega seotud ohuolukordi, oskab tänavat (teed) ohutult ületada; oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;</p>
<p>Elekter ja magnetism</p> <p>Vooluring. Elektriühid ja mitteelektriühid.</p>	<p>Teab lüliti osa vooluringis; teab, et mõned ained juhivad elektrivoolu ja teised ei juhi; teab, et niiske keskkond juhib elektrivoolu ja, et elekter võib olla ka ohtlik; oskab pistikut pistikupeast õigesti välja tõmmata; eristab töötavat ja</p>

<p>Elektri kasutamine ja säästmine. Ohutusnõuded. Magnetnähtused. Kompass. Lihtsa vooluringi koostamine (lülitite vajalikkuse kindlakstegemine, võrdlemine, omakoostatud vooluringi võrdlemine klassis kasutatava vooluringiga, järeldamine). Ainete elektrijuhtivuse kindlakstegemine (teeb katseliselt kindlaks, kas aine juhib elektrit või mitte). Koduse elektri tarbimisega tutvumine, elektri säästmise võimalustega tutvumine. Tutvumine püsi magnetitega.</p>	<p>mittetöötavat vooluringi: teeb katsega kindlaks elektrit juhtivad ja mittejuhtivad ained ja rakendab saadud teadmisi elektririistade ohutul kasutamisel; kasutab elektrit säästlikult; oskab käsitseda majapidamis- ja olmeelektronikat ning – seadmeid; saab aru elektri säästmise vajalikkusest; saab aru, et koduses majapidamises kasutatav elekter on inimesele ohtlik ja sellega ei tohi mängida.</p>
<p>Plaan ja kaart Kooliümbruse plaan. Eesti kaart. Ilmakaared ja nende määramine kaardil ja looduses. Tuntumad kõrgustikud, madalikud saared, poolsaared, lahed, järved, jõed ja asulad Eesti kaardil.</p>	<p>Teab, et kaart on suurema maa-ala mudel ja, et värvused ja märgid kaardil on leppemärgid; saab aru lihtsast plaanist või kaardist, leiab kooliümbruse plaanilt tuttavaid objekte; kirjeldab kaardi abil tegelikke objekte, tunneb värvide järgi ära kaardil maismaa ja veekogud; mõistab, et kaardi abil on võimalik tegelikkust tundma õppida; teab põhiilmakaari ja vaheilmakaari; teab õpitud kaardiobjekte ja oma kodukohta kaardil; kirjeldab Eesti kaardi järgi objektide asukohti kasutades ilmakaari; määrab kompassi abil põhjalõuna suunda; näitab Eesti kaardil oma kodukohta, suuremaid kõrgustikke, madalikke, saari, poolsaari, lahtesid, jõgesid, järvesid ja linnu; seostab kaardiobjektid ilmakaartega (näit. Valga asub Lõuna-Eestis); saab aru, et ilmakaarte tundmine ning nende määramisoskus on elus vajalik; mõistab, et kaardi järgi on võimalik maastikul orienteeruda; mõistab, et kaartide kasutamine on vajalik ja uurimine põnev; saab aru kaardi legendi ja leppemärkide tundmise vajalikkusest, et kaardi või plaani (mudeli) abil on tegelikkust parem tundma õppida.</p>

TEHNOLOOGIA

Õpitulemused

Õpilane: oskab käsitseda tööriistu, töömaterjale, vahendeid ja tehnikaid; oskab kujutada liikumisasendis figuure; oskab teha kollaaži ja voltida paberit; oskab lihtsamaid töövõtteid materjalidega töötamisel; oskab kavandada ja teostada eakohaseid töid.

Käsitöö ja kodundus

Kavandamine

Õpitulemused

Õpilane: kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid; kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid; märkab esemetel rahvuslikke elemente.

Materjalid

Õpitulemused

Õpilane: eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne); võrdleb materjalide üldisi omadusi; oskab materjale ühendada ja kasutada.

Töötamine

Õpitulemused

Õpilane: töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit; julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda; toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust; arvestab ühiselt töötades kaaslasiga; arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle; tutvustab ja hindab oma tööd.

Tööviisid

Õpitulemused

Õpilane: kasutab materjale säästlikult; valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid; käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades; modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid; valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid.

Kodundus

Õpitulemused

Õpilane: hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid; tegutseb säästliku tarbijana; selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest; järgib viisakusreegleid.

KUNSTIÕPETUS

Õpitulemused: Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni; kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid; kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuuriõppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

MUUSIKAÕPETUS

Muusikaline kirjaoskus	Eeldatavad õpitulemused
Meetrum Pulss, rõhulised ja rõhuta helid Rütm: TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TAI-RI. Neljandik taktimõõt. Relatiivsed helikõrgused Mõisted <i>piano</i> (p), <i>forte</i> (f) ja märgid <i>crescendo</i> <i>diminuendo</i>	Tunneb 2-, 3-osalist ja 4-osalist taktimõõtu noodi ja kuulmise järgi; oskab kasutada taktijoont, lõpumärke, kordusmärki; teab mõistet volt ning oskab seda lauludes ära tunda ja kasutada; tunneb õpitud rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel ja rütmiimprovisatsioonide loomisel; tunneb astmeid SO, MI, RA, JO, LE, JO', alumine RA, alumine SO, NA, DI ning oskab neid kasutada laulmises, pillimängus ja kirjalikes ülesannetes; oskab kasutada musitseerimisel märke <i>p</i> , <i>f</i> , tunneb märke (valjenedes), (kahanedes) ja oskab neid musitseerimisel kasutada.
Muusikaajalugu ja muusika kuulamine	Eeldatavad õpitulemused

<p>Laul ja instrumentaalne karakterpala</p> <p>Muusikapala meeleolu ja karakteri kirjeldamine</p> <p>Muusikažanrid: hällilaul, marss, polka, valss.</p> <p>A. Pärt, M. Härma , G. Ernesaks , W.A. Mozart</p>	<p>Oskab kirjeldada muusikateose meeleolu ja karakterit; eristab vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning muusikat keel-, puhk- ja löökpillide esituses; eristab muusikažanre <i>marss, polka, valss</i>, oskab neid iseloomustada; teab mõistete <i>luuletaja, helilooja, solist, ansambel, koorijuht, dirigent, orkester</i> tähendust.</p>
<p>Hääle arendamine, laulmine, lauluvara</p>	<p>Eeldatavad õpitulemused</p>
<p>Muusikalisele fraasile toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel: õige kehahoid.</p> <p>Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel.</p> <p>Laulude esitamine liikumise ja kujundlike liigutustega. Lastelaulud. Kaanonid.</p> <p>Eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud.</p>	<p>laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (Fr. Pacius), «Emakesele» (M. Härma), «Mu koduke» (A. Kiiss), «Rongisõit» (G. Ernesaks), «Tiliseb, tiliseb aisakell» (L. Wirkhaus), «Aeg» (R. Eespere), «Sõit pilvelaeval» (V. Ojakäär).</p>
<p>Pillimäng, muusikaline liikumine ja omalooming</p>	<p>Eeldatavad õpitulemused</p>
<p>Keha-, rütmi- ja plaatpillidel mängimine</p> <p>Kaasmängude ning rütmiliste ja meloodiliste improvisatsioonide loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel</p> <p>Muusika karakteri ja meeleolu väljendamine liikumise kaudu</p>	<p>Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle mänguvõtteid; kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi; tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; tantsib eesti laulu- ja ringmänge; väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; loob tekste: regivärsse ja lihtsamaid laulusõnu; kasutab</p>

	muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
Õppekäigid	Eeldatavad õpitulemused
Kontserdi ja/või muusikateatri külastus	Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalisi teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

INGLISE KEEL

Eeldatav õpitulemus

Kuulamisel 3. klassi lõpetaja: Tunneb õpitava keele teiste hulgast ära; saab aru õpetaja antud korraldustest ja reageerib nendele adekvaatselt, saab aru lihtsatest, temale tuttavatest sõnadest, lühitekstidest ja lauludest.

Kõnelemisel oskab 3. klassi lõpetaja: Tervitada ja hüvasti jätta; ennast ja oma kaaslast tutvustada, küsida kaaslase nime; paluda ja tänada; soovida õnne sünnipäevaks; ütelda oma vanust ja numbreid 1-20; ütelda oma ja küsida sõbra aadressi ning telefoninumbrit; nimetada päeva-aegu, nädalapäevi, kuude nimetusi ja kellaaega (täistunde); häälda oma nime; õpitud sõnavara piires rääkida kodust, perekonnast, sõbrast, oskustest, koolitarvetest; õpitud keelendeid kasutades end igapäevastes olukordades arusaadavaks teha.

Lugemisel 3. klassi lõpetaja: Saab aru kirjalikest lühitööjuhenditest; saab aru tuttava sõnavaraga lühitekstidest; oskab õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga lugeda õpitud dialooge, lühijutte ja luuletusi.

Kirjutamisel oskab 3. klassi lõpetaja: Kirjutada enda ja oma lähimate kaaslaste nime; juhendamisel lõpetada lauseid ja fraase; teha veatut ära kirja õpikust ja tahvlilt; õigesti kirjutada harjutuste, mõistatuste, ristsõnade jt ülesannete lahendamiseks vajalikke sõnu.

Inglise keele oskuse hea tase 3. klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
2	1	2	1

KEHALINE KASVATUS

Võimlemine, akrobaatika: Oskab liikuda, kasutades rivisammu (P) ja võimlejasammu (T); sooritab tireli ette, turiseisu ja kaldpinnalt tireli taha; hüpleb hüpitsat tiirutades ette (2 min jooksul järjest „Noor lõvisüda“ märginõude täitmiseks).

Jooks, hüpped, visked: Jookseb kiirjooksu püstistardist stardikäsklustega; läbib joostes võimetekohase tempoga 1 km distantsi; sooritab õige teatevahetuse teatevõistlustes ja pendelteatejooksus; sooritab palliviske paigalt ja kahesammulise hooga; sooritab hoojooksult kaugushüppe paku tabamiseta.

Jooksu- ja hüppemängud: Sooritab harjutusi erinevaid palle põrgatades, vedades, söötes, visates ja püüdes ning mängib nendega liikumismänge; mängib rahvastepalli reeglite järgi, on kaasmängijatega sõbralik ning austab kohtuniku otsust.

Tantsuline liikumine: Mängib/tantsib õpitud eesti laulumänge ja tantse; liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile.

Talilalad: Suusatab paaristõukelise sammuta sõiduviisiga ja vahelduvtõukelise kahesammulise sõiduviisiga; laskub mäest põhiasendis.

Ujumine: Ujumise algõpetuse kursuse läbinud õpilane sooritab „Oskan ujuda“ märginõuete kompleksi.

Lisa 6

LIHTSUSTATUD ÕPE

ÕPITULEMUSED

EESTI KEEL

1.klassi lõpuks õpilane: Mõistab, koostab (tegevuse, pildi ja/või skeemi alusel) ning kasutab kontekstist/situatsioonist lähtuvalt sensomotoorsele kogemusele toetuvat lihtlauset (3–4 sõna); määrab sõnade järjekorra 3–4-sõnalises lauses; väljendab oma mõtet vähemalt tuumlausega; kasutab elementaarseid viisakusväljendeid; vastab dialoogi repliigile; alustab dialoogi oma tarvete rahuldamiseks; häälib kuni 5-häälikulisi sõnu, koostab analüüsitud sõnade (noop) skeeme, määrab häälikujärje sõnas; määrab õpetaja võrdleva hääldamise abil häälikute pikkuse 1–2-silbilistes sõnades ja kasutab sõnu analüüsides sobivaid sümboleid (noope); laob analüüsitud sõnu tähtedega, teeb analüüsitud sõnade ära kirja; tunneb suuri ja väikseid trükitähti; kirjutab väikseid kirjatähti; loeb veerides 1–3-silbilisi sõnu, tuumlauseid ja vähe laiendatud lihtlauseid, saab aru loetu tähendusest (oma kogemuste piires).

2.klassi lõpuks õpilane: Mõistab, koostab (4–5 sõna) ja kasutab sensomotoorsetele kogemustele toetuvat laiendatud lihtlauset; kõneleb õpetaja suunamisel oma tegevusest (3–4 lausega); korduvates situatsioonides kasutab viisakusväljendeid; alustab ja jätkab dialoogi oma kogemusele vastavas situatsioonis; iseloomustab õpetaja suunamisel objekti 2–3 tajutava tunnuse alusel; loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa; leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste abil sõnu ja lauseid, järjestab sisu järgi pildiseeria, vastab küsimustele lause ja/või lõigu sisu kohta valiklugemise abil; taastab lühiteksti abivahendeid kasutades (pildid, pildiseeriad, küsimused, sõnalünkadega laused); määrab häälikujärje sõnas; määrab häälikurühma tabeli alusel; muudab ja määrab abivahendi abil 1–2-silbilistes sõnades lihthääliku pikkust; kirjutab analüüsitud 1–2-silbilise sõna häälikkoostist moonutamata; teeb lugema õpitud lause ära kirja lühikeste sõnade ja kõnetaktide kaupa.

3. klassi lõpuks õpilane: Mõistab ja koostab kuni 5-sõnalist lihtlauset; kasutab laiendatud lihtlauses nimi-, omadus- ja tegusõnade õpitud vorme; koostab õpitud sõnavormidega mitmeid sõnaühendeid; osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus); võrdleb ja kirjeldab kahte tuttavat objekti tajutavate tunnuste alusel; muudab ja määrab graafilistele orientiiridele toetudes veaohlike häälikute pikkust üksikhäälikutest koosnevates sõnades; kirjutab pärast analüüsi õigesti 2–3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu; kirjutab ära kirjas 1–2-silbilisi sõnu (originaalteksti täiendavalt vaatamata); kontrollib ära kirja õigsust; loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa; leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste

järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele (sh annab hinnangu tegevusaktile); annab abivahendeid kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu.

MATEMAATIKA

1.klassi lõpuks õpilane: Võrdleb ja järjestab esemeid suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi; orienteerub ruumis ja tasapinnal küsimuse *kus?* ja korralduse *pane ...!* alusel; opereerib hulkadega (oskab hulki võrrelda, võrdsustada ja ühendada ning eraldada osahulka); vastab küsimusele *mitu?* (nii haaramise teel kui ka loendades); nimetab, kirjutab ja võrdleb arve 10 piires; teab arvude koostist 10 piires; liidab ja lahutab 10 piires; sooritab ja kommenteerib esemete hulga suurust muutvaid tegevusi (+, -, =); teab rahaühikuid; moodustab erinevatest õpitud rahatähtedest vajaliku rahasumma; teab geomeetriliste kujundite *ring*, *kolmnurk*, *nelinurk* nimetusi; nimetab nädalapäevade ja aastaegade nimetusi õiges järjekorras; konstrueerib praktiliselt geomeetrilisi kujundeid; joonistab kõverjoont; sirgjoont; koostab matemaatilisi jutukesi ja lahendab neid õpetaja abiga; eristab tekst- ja tulpülesannet.

2.klassi lõpuks õpilane: Moodustab abivahendeid kasutades arve 1–20; vastandab hulgaelemente arvuga (20 piires); määrab arvu koha naturaalarvude reas (20 piires); järjestab arve 1–20; eristab kümnelisi ja ühelisi kahekohalises arvus (20 piires); loeb ja kirjutab arve 1–20; loeb, kirjutab ja lahendab liitmis- ja lahutamisvõrdusi 20 piires (järku ületamata); kasutab vajaduse korral liitmise vahetuvusseadust; lahendab kolme arvu liitmise või lahutamise liitülesandeid (20 piires); seostab ajasuhteid *eile*, *täna*, *homme* nädalapäevadega; eristab ajasuhteid *üleeile* ja *ülehomme*; tunneb kellade liike ja kellaosade nimetusi; määrab aega täistundides; kasutab mõõtmisel pikkusühikut *sentimeeter*; mõõdab joonlaua abil lõigu pikkust sentimeetrites; võrdleb lõikude pikkusi mõõtmise tulemuste järgi; joonestab ettemärgitud punktide järgi joonlaua abil kolmnurka ja nelinurka; tajub lihttekstülesannete struktuuri, teab nende lahendamise üldpõhimõtteid ning vormistamisnõudeid; kasutab õpitud rahaühikuid ostu-müügi operatsioonide praktilisel sooritamisel (20 piires); koostab ja lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid summa ja vahe leidmiseks 20 piires (õpetaja abiga).

3. klassi lõpuks õpilane: Järjestab arve 1–100 kasvavas ja kahanevas järjekorras esimesest antud arvust teise antud arvuni (nii suuliselt kui ka kirjalikult); eristab ühelisi, kümnelisi ja sajalist 100 piires; jaotab ja koostab arve kümneliste ja üheliste järgi 100 piires; võrdleb arve 100 piires; kirjutab ja loeb võrratusi 100 piires; teab arvude ehitust kümnendsüsteemis 100 piires; teab numbri asukoha tähtsust arvu märkimisel 100 piires; eristab paaris- ja paarituid arve 100 piires; kontrollib liitmise ja lahutamise tulemust pöördtehtega (100 piires); liidab ja lahutab arve 20 piires üleminekuta ja ühest kümnest teise üleminekuga (suulise arvutamise

võtet kasutades); liidab ja lahutab arve 100 piires üleminekuta ühest kümnest teise (suulise arvutamise võtet kasutades); teab mõõtühikuid *meeter, kilogramm, liiter, minut, tund, kuu, aasta*; rahaühikuid ja seoseid 1 ööpäev = 24 h; 1 aasta = 12 kuud; 1 m = 100 cm; eristab naturaalarve nimega arvudest; määrab kellaaega täis- ja pooltunnise täpsusega; määrab aega kalendri järgi päevades; liidab ja lahutab ühenimelisi arve 100 piires; mõõdab meetrites ja sentimeetrites (100 piires); joonestab sirglõigu etteantud mõõdu järgi; joonestab ruudulisele paberile nelinurga etteantud mõõtude järgi; eristab kahetehtelist tekstülesannet ühetehtelisest (õpetaja abiga); analüüsib ja lahendab ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid (õpetaja abiga); sooritab praktiliselt ostu-müügi operatsioone (100 piires).

LOODUSÕPETUS

1. klassi lõpuks õpilane: Lahendab õpitud ülesandeid koostöös õpetajaga (värvimis-, sobitus-, valikülesandeid jt); keskendab õpetaja (täiskasvanu) suunamisel tähelepanu vaatlusobjektile; orienteerub kodus, koolis ja kooliteel (täiskasvanute abil); eristab õpitud taimi, loomi, linde ja loodusnähtusi, õpetaja küsimustele toetudes kirjeldab neid 2–4-sõnalise lausega; nimetab õpitud kodu- ja metslinde, taimi, nende kuuluvusrühma (piltide rühmitamine); nimetab aastaaegu, nende järjestust ja aastaegadele iseloomulikke loodusnähtusi.

2. klassi lõpuks õpilane: Täidab tuttavaid verbaalselt esitatud ühe- ja kaheosalisi tööjuhiseid valdavalt iseseisvalt; nimetab, rühmitab kodukoha elusa ja eluta looduse objekte ja toob esile nende iseloomulikud tunnused (õpetaja abiga või küsisõnade toel); võrdleb vaadeldavaid objekte 2–3 tajutava tunnuse põhjal (õpetaja suunamisel); iseloomustab loodusvaatlustes nähtut (tugisõnadele toetudes); keskendab õpetaja (täiskasvanu) suunamisel tähelepanu vaatlusobjektile; teeb lihtsamaid loodusvaatlusi (õpetaja suunamisel); iseloomustab loodusvaatlustes nähtut (tabeli alusel, tugisõnadele toetudes); kirjeldab peamisi aasta jooksul toimuvaid rütmilisi muutusi elus ja eluta looduses; loetleb õpitud taimede nimetusi ja nende kuuluvusrühma (juurviljad, puuviljad, köögiviljad, lilled, lehtpuud, okaspuud); loetleb õpitud loomade/lindude nimetusi ja tunneb kuuluvusrühma (metsloomad, (-linnud), koduloomad, (-linnud), rändlinnud), nimetab mõningaid fakte nende elu kohta; nimetab koduümbruse veekogusid, pinnavorme, puid, taimi, loomi õpitu ulatuses; kirjeldab 3–4 lausega aastaajale iseloomulikke tegevusi (pildile toetudes); järjestab (abivahenditele toetudes) aastaegadele vastavaid kuid ja seostab neid enda või oma pereliikme olulise sündmusega/tegevusega.

3. klassi lõpuks õpilane: Kirjeldab vaadeldavaid objekte 3–5 lausega; võrdleb vaadeldavaid objekte võrdlusplaani alusel (õpetaja suunamisel); eristab ja nimetab tundma õpitud taimi, loomi, linde nii looduses kui ka pildil; määratleb nende kuuluvusrühma; kirjeldab õpitud

loomade ja lindude välimust ja nende elutegevuse seost aastaajaga (kuni 5 sõnaliste lihtlausetega); mõistab termomeetri näitu; toob välja õpitud põhjuslikke seoseid looduses; loetleb kuude nimetusi ja teab nende järgnevust; nimetab aastaegadele omaseid tunnuseid eluta looduses, taime- ja loomariigis; ilmastikus; loetleb taimede kasvatamiseks vajalikke töid koduaias; nimetab meie metsades kasvavaid leht- ja okaspuid ning nende mõningaid kasutusvõimalusi.

INIMESEÕPETUS

1.klassi lõpuks õpilane: Nimetab oma lemmiktegevusi küsimuste toel; vastab dialoogi repliigile, alustab dialoogi oma soovide ja vajaduste väljendamiseks; kirjeldab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukohta, õdede-vendade ja vanemate nimesid; väärtustab kodu ja perekonda; kirjeldab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes; teab oma kohustusi kodus; osaleb ühistes (õppe)mängudes ja suudab meeldetuletamisel mängureeglitest kinni pidada; hindab kaaslaste tegevusi meeldib / ei meeldi-tasandil ning õppesituatsioonis õige / valetasandil; hoolitseb isikliku välimuse ja hügieeni eest (kammib juukseid, peseb käsi ja hambaid, kasutab tualetti); märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; teab Eesti lipu värve nende õiges järjestuses; nimetab nädalapäevi, ööpäeva osasid ja aastaagu õiges järjestuses; teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust; teab, kuidas ohutult sõiduteed ületada, ja käitub vastavalt; kirjeldab ühissõidukisse sisenemise ja väljumise korda.

2. klassi lõpuks õpilane: Tavasituatsioonides suhtlemisel tervitab, palub, tänab, vabandab; teab oma vanust, sünnipäeva ja kodust aadressi; alustab ja jätkab dialoogi tuttavates situatsioonides; kutsub õpetaja suunamisel kaaslasti tuttavat (õppe)mängu mängima, valib ja jagab rolle ning mänguasju; nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat); hindab õpetaja abiga kaaslaste igapäevaseid käitumisakte õige/vale-, meeldib / ei meelditasandil; tunneb ära situatsiooni, kus kedagi kiusatakse; kirjeldab ja järgib õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevaste tegevuste käigus, nohu/köha korral (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms); nimetab illustratsioonidele toetudes vajalikke toidukordi ja tervisele kasulikke toite; käitub söögilauas viisakalt (palub, tänab, räägib vaikse häälega, hoiab puhtust); kirjeldab üksteisega arvestamise võimalusi peres; selgitab lähemaid sugulussuhteid; teab oma vanemate ja koolitöötajate ameteid; määrab aega täistundides; kirjeldab ja väärtustab oma tegevusi, mis on positiivsete tunnete tekkimise allikaks; eristab oma, võõrast ja ühist asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta; 17) väärtustab

ausust asjade jagamisel; teab sagedasemaid ohtusid kooliteel liiklemisel ja võõraste inimestega suhtlemisel, oskab pöörduda täiskasvanu poole abi saamiseks.

3. klassi lõpuks õpilane: Nimetab, mille poolest ta sarnaneb teistega ja mille poolest erineb teistest; väärtustab iseennast ja teisi; alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostevusele, nõustumine, loobumine); hindab ning vastandab õpituatsioonis oma ja kaaslaste igapäevaseid käitumisakte õige/vale-, meeldib / ei meeldi- tasandil; kirjeldab viisakat käitumist koolis, külas ja koduümbruses; kirjeldab kava abil sünnipäevapeo kulgu; kirjeldab näoilme ja hääletooni järgi kaaslaste 4–6 emotsiooni; nimetab oma keha puhtuse ning välimuse eest hoolitsemise võimalusi – vahendeid ja vajalikkust; kirjeldab tervet ja haiget inimest; teab, et ravimeid võetakse siis, kui ollakse haige, ning et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; teadvustab oma enesetunnet ja teavitab sellest kaaslast; kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus ning liikumine ja sport; kirjeldab oma perekonda: pere suurus, andmed pereliikmete kohta (nimi, vanus, tegevus); kirjeldab, mille poolest perekonnad erinevad ja sarnanevad; väärtustab üksteise abistamist ja arvestamist peres; nimetab oma kohustusi peres; tunneb Eestimaa sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill); väärtustab Eestit – oma kodumaad; jutustab oma ja pereliikmete tegevusest pühade tähistamisel (5–6 lauset); määrab aega täis- ja pooltundides; kirjeldab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi; kirjeldab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti; palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi (sh kasutada telefoni, valida hädaabi numbrit).

MUUSIKAÕPETUS

1. klassi lõpuks õpilane: Teeb vahet kõrgel ja madalal helil; teeb vahet kiirel ja aeglasel muusikal; tunneb rütmivorme TA, TI-TI, plaksutab neid kaasa; liigub lihtsa muusika rütmis; mängib õpitud rütme tuttavatel rütmipillidel; tunneb ära Eesti hümn, käitub hümn laulmise ajal õigesti; osaleb õpitud laulumängude mängimisel, hoiab rivi ja sõõri.

2. klassi lõpuks õpilane: Teeb vahet pikal ja lühikesel helil ja reageerib nendele erinevalt; eristab kurvakõlalist meloodiat rõõmsakõnalisest; tunneb helipikkusi ja rütmivorme TA, TI-TI, paus (ühelöögiline), mängib õpitud rütme tuttava laulu saateks kaasa; laulab lihtsama regilaulu kooriosa; laulab peast mõnda lastelaulu; mõtleb välja liigutusi tuttavates laulumängudes.

3. klassi lõpuks õpilane: Teab peast 3–4 lastelaulu; laulab tuttavat laulu võimalikult selge diktsiooni ja õige kehahoiuga vaikselt/valjusti; tunneb tuttavas laulus rütmivältust TA-A, reageerib sellele keha liikumisega; tähistab käega viibates kaheosalist taktimõõtu; tunneb kuulatud muusikapala iseloomu (kurb, rõõmus; aeglane, kiire); tunneb hümni, laulab esimest salmi kaasa; teab mõnda rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaulu, osaleb nende laulmisel (mardi- ja kadrilaulud); mängib paarides laulumänge („Me lähme rukist lõikama“ vm).

KUNSTIÕPETUS

1. klassi lõpuks õpilane: Tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi; kujutab esemeid/olendeid orientiiride abil; valmistab ette ja korrastab õpetaja juhendamisel oma töökoha; täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi.

2. klassi lõpuks õpilane: Tunneb (nimetab) kasutatavaid töövahendeid ning -materjale; leiab paberilehel ja pildipinnal otsitava (õpetaja juhendamisel); kujutab kõrvutiasetsemaid sarnaseid figuure väiksemana ja suuremana; võrdleb 2–3 tajutava tunnuse alusel (värvus, kuju, suurus) näidiseid ja valminud kujutisi õpetaja suunamisel; valmistab ette ja korrastab õpetaja suunamisel oma töökoha; täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi.

3. klassi lõpuks õpilane: Kasutab ohutult töövahendeid ja -materjale; kujutab loomi (jt elusolendeid) neile iseloomulikus asendis; märkab õpetaja suunamisel esemete ja figuuride detaile, täiendab kujutist; järgib mustri rütmi; võrdleb ja iseloomustab õpetaja suunamisel kahte kujutist tajutavate tunnuste alusel, väljendab kujutiste paiknemist pildiruumis; korrastab oma töökohta; täidab kunstiõpetuse ülesandeid eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi.

KEHALINE KASVATUS

Õppetöö rõhuasetused 1.–2. klassis

Kehalise kasvatus kaudu õpetatakse ühistegevuses kontakteerumist, korralduste täitmist ja abi küsimist. Laps suunatakse vastama küsimustele, mis puudutavad füüsilise pingutusega seotud enesetunnet. Selle etapi eesmärk on õpetada last oma keha tunnetama. Arendatakse

orienteerumist keskkonnas. Kehaline kasvatus lõimitakse eesti keele ja matemaatika õpetamisega (ruumisuhete tajumine, objektide ja nende kujutiste eristamine, kasutatavate spordivahendite ja nende nimetuse kokkuviimine, kirjelduse järgi äratundmine jne).

Harjutusi sooritatakse peamiselt matkides ja eeskuju järgi, õpitud oskuse piirides ka suulise korralduse järgi.

Lapse harjutusvara põhineb igapäevaelus kasutatavail liikumisviisidel, liigutustel ja asenditel ning vahendite käsitlemisega seotud tegevustel. Üldarendavad harjutused ja mängud on oma iseloomult dünaamilised, soodustades liikumisaparaadi arenemist ja avaldades mõju kõikidele lihasgruppidele. Tundide käigus omandatakse algteadmised oma rühi ja liigutuste kontrollimiseks. Primaarne on osavuse, liigutuskoordinatsiooni, kiiruse ja tasakaalu arendamine, kujundatakse ka elementaarsed korra- ja hügieeniharjumused.

Õppetöö rõhuasetused 3.–5. klassis

Kujundatakse oskus ja harjumus kontrollida oma kehaasendit ja liigutusi. Õpetatavad harjutused (kõnd, jooks, hüpped, visked, ronimine, roomamine) on nende oskuste kujundamise teenistuses. Alustatakse kehaliste harjutuste tehnika õppimise ning ujumise algõppega.

Innustatakse liikuma ja õppima kõike uut, mis seotud erinevate füüsiliste tegevuste ning harjutustega. Kehalise ja motoorse arengu seisukohast on väga tähtis motiveerida õpilasi süsteemseks kehaliseks aktiivsuseks – treeninguks. Uute liigutuste õppimisel ei arene üksnes luu- ja lihaskond, vaid sellest protsessist võtab osa ka kesknärvisüsteem. Oluline on õpilaste motorika arendamisega koos pöörata tähelepanu ka kognitiivsele ja sotsiaalsele-emotsionaalsele arengule.

TEHNOLOOGIA

1. klassi lõpuks õpilane: Tunneb õpitud kasutatava materjali ära (paber, plastiliin, savi, looduslik materjal jms); joonistab šablooni abil kujundeid; rebib paberit eesmärgistatult; lõikab silma järgi ning kontuuri (sirgjoon) mööda paberitükke ja ribasid; liimib paberit; voldib paberilehe pooleks ja neljaks ning ruudu diagonaalselt pooleks; voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid.

2. klassi lõpuks õpilane: Tunneb ja nimetab õpitud materjale (paber, kartong, plastiliin, savi, riie, lõng, looduslik materjal jms); kasutab joonlauda sirgjoone tõmbamiseks (läbi ühe ja kahe

punkti); teeb voltimise teel lihtsamaid esemeid; joonistab šablooni abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab; lõikab õhukest riidet silma järgi; kasutab õpitud voolimisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms) sõltuvalt eesmärgist.

3. klassi lõpuks õpilane: Nimetab kasutatud materjalide omadusi: rabe, õhuke, paks, jäme, peenike, pehme, kõva, painduv, tugev (suunamisel); valib töövõtteid lähtuvalt materjalist: paberi rebimine, lõikamine ja voltimine, savi voolimine erinevate võtetega; kasutab šablooni; kasutab materjali ökonoomselt; valmistab voltimise teel lihtsamaid kujundeid; mõõdab paberil pikkusi täissentimeetrites; lõikab kääridega mitmesuguseid kujundeid paberist, õhemast kartongist ja riidest; paneb niiti nõelasilmast läbi; tikib eelpistet; õmbleb riidele kahe auguga nõöpi; torkab naaskliga auke; valmistab tähtpäevalisi ruumikaunistusi.